

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma

Matti Rautiainen

PANKKITOIMINNAN OHJAUS JA VALVONTA

Opinnäytetyö
Helmikuu 2016



OPINNÄYTETYÖ
Helmikuu 2016
Liiketalouden koulutusohjelma

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
p. (013) 260 6800

Tekijä
Matti Rautiainen

Nimeke
Pankkitoiminnan ohjaus ja valvonta

Tiivistelmä

Opinnäytetyön aiheena on pankkitoiminnan ohjaus ja valvonta Suomessa sekä Isossa-Britanniassa. Työn tavoitteena on tutkia laadullisesti miten pankkeja valvotaan ja kuinka valvonta on kehittynyt 2000-luvulla kyseisissä maissa. Työssä käsitellään myös kuinka Euroopan ja maailmanlaajuiset organisaatiot vaikuttavat yksittäisten maiden pankkivalvontaan.

Tutkimuksessa käytettiin laadullista tutkimusmenetelmää. Työ toteutettiin analysoimalla tutkittavien organisaatioiden ja muiden tahojen julkaisuita. Aineistona on käytetty usean eri tahon julkaisuja monipuolisen kokonaiskuvan saamiseksi.

Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että pankkivalvonta kehittyy jatkuvasti niin tutkimusmaissa kuin maailmanlaajuisesti. Erot maiden lainsäädännössä ovat paljon pienemmät kuin voisi kuvitella, mutta rakenteellisesti maat eroavat toistaan valvovien organisaatioiden määrässä.

Kieli
suomi

Sivuja 61
Liitteet 2
Liitesivumäärä 2

Asiasanat
pankkivalvonta, pankkisektori, Suomi, Iso-Britannia



THESIS
February 2016
Degree Programme in Business
Economics
Karjalankatu 3
FI 80200 JOENSUU
FINLAND
Tel. +358 13260 7600

Author
Matti Rautiainen

Title
Bank regulation and supervision

Abstract

The topic of my thesis bank regulation and supervision in Finland and Great Britain. The objective is to research how banks are regulated and how regulation has evolved in the 21st century in these countries. In this thesis it is also addressed how European and Worldwide organizations are related to single countries regulation.

In this thesis, qualitative research method is used. Execution was done analyzing materials published by examined organizations and other facets making this research quite theory heavy. I used different sources to make the pool of information more diverse.

In the light of this research, it can be observed that bank regulation is constantly evolving in subject countries and Worldwide. Differences in legislation between countries is less than one would think unlike structural differences which appear as number of supervising organizations.

Language
Finnish

Pages 61
Appendices 2
Pages of Appendices 2

Keywords

bank regulation, bank sector, Finland, Great Britain

Sisältö

1	Johdanto.....	9
1.1	Opinnäytetyön tausta.....	9
1.2	Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset.....	9
1.3	Opinnäytetyön tutkimusmenetelmät	10
1.4	Rakenne.....	11
2	Rahoitussektorin valvonta	11
2.1	Kansainvälinen maksupalveluyhteistyö	12
2.1.1	Yhteistyö EU:n sisällä.....	12
2.1.2	CPMI.....	12
2.2	Euroopan keskuspankki (EKP)	13
2.3	Kansainvälinen järjestelypankki (Bank for International Settlements; BIS) ..	15
2.4	Baselin pankkivalvontakomitea	15
2.4.1	Organisaatio ja sen historia	15
2.4.2	Basel I ja II.....	17
2.4.3	Basel III.....	18
2.5	Financial Stability Board (FSB).....	20
2.6	Euroopan pankkiviranomainen (EPV)	21
2.7	G20-maat.....	22
3	Pankkien valvonta Suomessa	23
3.1	Valvonnan historia Suomessa	23
3.2	Valvovat viranomaiset ja lainsäädäntö.....	24
3.2.1	Suomen Pankki	24
3.2.2	Finanssivalvonta.....	25
3.2.3	Valtiovarainministeriö.....	28
3.2.4	Lainsäädäntö	29
3.3	Valvottavat rahoituslaitokset.....	31
3.4	Valvonnan kohteet	34
3.5	Kansainvälinen yhteistyö organisaatioiden välillä.....	39
4	Pankkien valvonta Iso-Britanniassa	39
4.1	Valvovat viranomaiset	40
4.1.1	Englannin Pankki	40
4.1.2	Prudential Regulation Authority	42
4.1.3	Financial Policy Committee (FPC)	43
4.1.4	Monetary Policy committee (MPC).....	45
4.1.5	HM Treasury	46
4.2	Financial Conduct Authority (FCA)	47
4.2.1	Lainsäädäntö	48
4.3	Yhteistyö organisaatioiden välillä.....	48
4.4	Valvottavat rahoituslaitokset.....	50
4.5	Valvonnan kohteet	51
4.5.1	PRA	51
4.5.2	FCA.....	55
5	Erot Suomen ja Ison-Britannian valvonnassa.....	56
6	Pohdinta.....	57
	Lähteet.....	59

Liitteet

Liite1

Basel III uudistukset

Liite 2

PRA:n alarajan ehdot

Lyhenteet

BIS	Bank of International Settlements. Kansainvälinen järjestelypankki on Sveitsin Baselissa sijaitseva rahoitusjärjestö, joka on eräänlainen keskuspankki keskuspankeille (the Bank for International Settlements 2015).
EKP	Euroopan Keskuspankki toimii keskuspankkina Eurolle (Euroopan Keskuspankki 2015).
EPV	Euroopan Pankkiviranomainen valvoo pankkien yhdenmukaista sääntelyä Euroopan alueella (European Banking Authority. 2015).
FCA	Financial Conduct Authority on toimiva Englannin pankin ulkopuolinen organisaatio, joka valvoo finanssijärjestelmän vakautta Isossa Britanniassa. (FCA 2015).
FPC	Financial Policy Committee Englannin Pankin alaisuudessa toimiva komitea, joka valvoo finanssijärjestelmän vakautta ja raportoi PRA:lle.(Financial Times 2015).
FSB	Financial Stability Board on kansainvälinen organisaatio, joka valvoo ja antaa suosituksia finanssijärjestelmän vakaudesta ja sen sääntelemisen tehostamisesta. (Financial Stability Board 2015).
MoU	Memorandum of Understanding eräänlainen kahden tai useamman osapuolen välinen sopimus jolla tässä työssä viitataan vuonna 2013 kumottuun Englannin Pankin, HM Treasuryn ja Financial Conduct Authorityn väliseen pankkien yhteistyösopimukseen. (Parliament UK 2009).
MPC	Monetary Policy Committee on Englannin Pankin alaisuudessa toimiva komitea jonka tehtävänä on säädellä pankkien korkotasoa ja pitää inflaatio valtion haluamalla tasolla. (Bank of England 2015).
PRA	Prudential Regulation Authority on Englannin pankin alaisuudessa toimiva luottolaitoksia valvova elin. (Economics Online 2015).
RTGS	Real-time gross settlement on reaaliaikaisen pankkienvälisen bruttomaksuliikenteen mekanismi. (Leinonen & Saarinen 1998, 19).

TARGET Euroopan unionin kattava eri maissa toimivien pankkien välisen reaaliaikaisen maksuliikenteen mekanismi jonka pohjana on RTGS. (Leinonen & Saarinen 1998, 19).

1 Johdanto

Opinnäytetyöni aiheena on pankkitoiminnan valvonnan ja ohjauksen kehittyminen 2000-luvun alusta nykypäivään. Opinnäytetyössä keskitytään pääsääntöisesti Suomessa ja Isossa-Britanniassa tapahtuneeseen kehitykseen, mutta globaalissa maailmassa ei voi jättää huomiotta kansainvälisiä tahoja, jotka ovat osallisia kansallisten pankkien valvontaan ja ohjaukseen.

1.1 Opinnäytetyön tausta

Vaikka pankkitoiminta ei olekaan kokenut yhtä suuria rakenteellisia muutoksia kuin 1900-luvun puolivälissä ja loppupuolella, vuonna 2008 alkanut lama on osoittanut, että pankkien toiminnan säätelyssä on vielä parantamisen varaa. Ilman toimivaa pankkijärjestelmää nykyaikainen yhteiskunta ei voisi yksinkertaisesti toimia, joten pankkien toiminnan turvaaminen ja sen uskottavuuden säilyttäminen on ensisijaisen tärkeää (Jokivuori 2014.) ”Pankit ovat kuin verenkiertojärjestelmä.” (Jokivuori 2014, 3).

Eurokriisillä on ollut suuri vaikutus pankkivalvonnan kehittämiseen. Vuonna 2007 subprime-kriisi levisi Yhdysvalloista muuhun maailmaan. Tästä seurasi pankkien välisen maksuliikenteen jähmettyminen tietämättömyyden tuottaman pelon takia sekä Englannin pankin joutuessa ongelmiin maksukykyensä kanssa, keskuspankit ja valtiot ympäri maailmaa yhdistivät voimansa estääkseen vahinkojen leviämisen. (Singh 2008.)

Kriisi näytti rahamarkkinoiden haurauden ja sen, kuinka vaikeaa on palauttaa ihmisten luottamus siihen. Globalisoituneessa maailmassa vaikeudet yhden maan pankkijärjestelmässä vaikuttavat nopeasti muihin maihin, joten on tärkeää, että vastaavanlaiset kriisit kyetään välttämään. (Singh 2008.)

1.2 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset

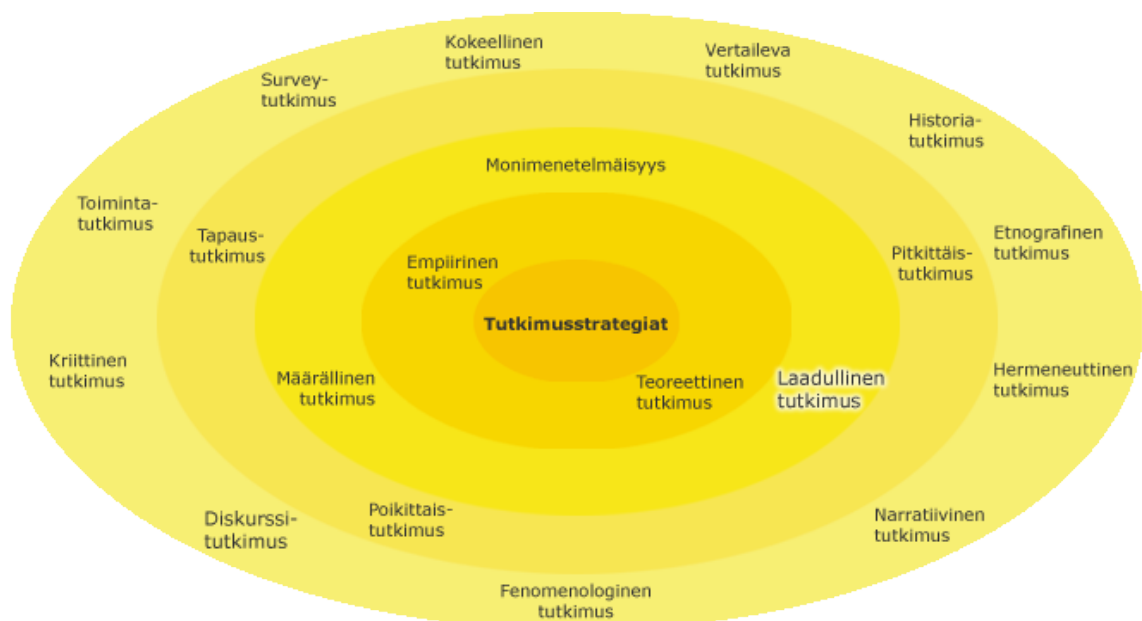
Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia pankkien ja luottolaitosten valvontaa ja sen kehitystä Suomessa ja Isossa-Britanniassa 2000-luvulla. Työssä käydään läpi molempien maiden tärkeimmät valvontaelimet, valvontaan liittyvä lainsäädäntö, valvonnan kohteet (rahoituslaitokset) sekä valvottavat asiat. Työssä käsitellään myös sitä, kuinka valvonta eroaa tai muistuttaa toisiaan kyseisissä maissa. Lisäksi avataan

sitä, kuinka sekä Euroopan ja maailmanlaajuiset toimeleimetkuten Euroopan keskuspankki, Euroopan pankkiviranomainen ja Kansainvälinen järjestelypankki ovat kytköksissä yksittäisten valtioiden pankkien valvontaan ja sääntelyyn. Työssä tutkitaan myös mahdollisia epäkohtia nykyisessä järjestelmässä ja kuinka järjestelmää olisi mahdollista parantaa. Lisäksi sivutaan eurokriisiä ja sen vaikutusta pankkien valvonnan muutoksiin.

Vertailtavien maiden valintaan vaikutti niiden erilainen rahoitustoiminnan historia ja mahdolliset muutokset pankkien ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi kahden maan rahoitusjärjestelmän tarkastelun perusteella voidaan havaita mahdolliset erot EU-maiden välillä. Myös oma kiinnostukseni Suomen pankkijärjestelmää kohtaan vaikutti aiheen valintaan.

1.3 Opinnäytetyön tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmät ovat tiedonkeruun välineitä, jotka auttavat ja selventävät tutkimuksen tekemistä. Tutkimusmenetelmiä on useita (kuvio 1), mutta ne voidaan jakaa yleisesti kahteen tärkeimpäänryhmään: kvalitatiiviseen eli laadulliseen tutkimukseen ja kvantitatiiviseen eli määrälliseen tutkimukseen.



Kuva 1. Erilaiset tutkimusstrategiat (Jyväskylän Yliopisto 2015).

Opinnäytetyöni on laadullinen, vertaileva tutkimus, jonka tekemisessä olen käyttänyt materiaalina erilaisia tutkimuksia ja muita julkaisuja. Laadullinen tutkimus tarkoittaa

tutkimuskohteen käsittelemistä suhteessa sen ympäristöön, taustaan, tarkoitukseen tai merkitykseen.(Jyväskylän Yliopisto 2015).

1.4 Rakenne

Työ voidaan jakaa kuuteen päälukuun.Johdannossa käsitellään työn taustaa sekä tutkimusmenetelmiä. Rahoitussektorin valvonta -luvussa käsitellään jossa käsittelen Euroopan ja maailmanlaajuisia organisaatioita sekä niiden historiaa. Pankkien valvonta Suomessa sekä Isossa-Britanniassa ovat molemmat oma lukunsa. Luvuissa käsittelen kyseisten maiden pankkivalvonnan historiaa, organisaatioita, lainsäädäntöä sekä valvonnan kohteita.Maiden valvonnan eroja käsittelen omassa luvussaan, jossa erittelen erot historiallisiin, lainsäädännöllisiin sekä rakenteellisiin seikkoihin. Viimeisessä luvussa teen yhteenvedon omista kokemuksistani työtä tehdessä.

2 Rahoitussektorin valvonta

Maailmassa on useita tahoja, jotka valvovat pankkeja kansainvälisesti. Tässä luvussa käsitellään niistä Suomen ja Ison-Britannian kannalta tärkeimpiä, joten keskityn pitkälti Euroopan Unionin sisäisiin tahoihin (Kuva 2).Kerron niiden historiasta, toiminnasta ja yhteistyöstä.



Kuva 2. EU:n valvontakehikko (Finanssivalvonta 2015).

2.1 Kansainvälinen maksupalveluyhteistyö

Kansainvälisellä maksujärjestelmien valvonnalla on verrattain lyhyt historia. Yhdistynyttä valvontaa on ollut olemassa jo 1900-luvun loppupuolella, mutta tiiviimpi yhteistyö alkoi vasta niinkin myöhään kuin 1990-luvulla. Yhteistyön tarvetta on lisännyt kansainvälistymisestä johtuvan maksuliikenteen räjähdysmäinen kasvu. (Leinonen & Saarinen 1998, 18.)

2.1.1 Yhteistyö EU:n sisällä

Vuonna 1991 Euroopan unionin sisäinen yhteistyö valvonnassa alkoi, kun EU:n keskuspankkien alainen ad hoc -maksujärjestelmätyöryhmä perustettiin ja myöhemmin nimettiin uudelleen WGPS:ksi (Working Group on EU Payment Systems). Työryhmän tärkeimmät tehtävät ovat olleet ecuclearingjärjestelmän valvontaa, EU-maiden maksujärjestelmien yhdenmukaistamista, keskuspankkien yhteistyö maiden välillä suoritettavien maksujen valvonnassa ja yhteisen rahapolitiikan vaatiman maksujärjestelmän suunnittelu. Maksujärjestelmäriskien vähentämiseksi jokaisen EU-maan tuli täyttää vuoden 1997 loppuun mennessä reaaliaikainen bruttomaksuperiaate (RTGS). Näin syntyi EU:n kattava (TARGET) turvallinen ja reaaliaikainen bruttomaksujärjestelmä. (Leinonen & Saarinen 1998, 19.)

Eri maiden keskuspankkien välistä maksujärjestelmien valvontaa koskevan tiedon ja yhteistyön jakamisen menettelytapoja yhdennettiin vuosina 1993 ja 1994. Maastrichtin sopimuksessa ja EKP:n säännöissä on kirjattu keskuspankkien velvoitteet valvonnasta. Maksujärjestelmien valvonta on EKP:n, keskuspankkien ja pankkivalvojien yhteistyön vastuulla. EMI on laatinut yleisperiaatteet tietojen vaihdosta viranomaisten kesken. (Leinonen & Saarinen 1998, 19.)

2.1.2 CPMI

Vuonna 1930 eri maiden keskuspankit perustivat Kansainvälisen järjestelypankin (BIS), (jonka toiminnasta kerrotaan luvussa 2.3), toimesta maksujärjestelmäasiantuntijoiden ryhmän. Ryhmän ensimmäinen raportti, joka käsitteli nettoutuksen vaikutuksia riskeihin, julkaistiin kuitenkin vasta vuonna 1989. Vuonna 1990 julkaistiin niin sanottu Lamfallussyn raportti (Report on interbank netting schemes), joka luetteli

monenkeskisten nettoutusjärjestelmien minimistandardit ja periaatteet keskuspankeille niiden valvomiseksi. (Leinonen & Saarinen 1998, 18.)

Vuonna 1992 Maksujärjestelmän asiantuntijoiden ryhmä muutti nimensä G10-maiden keskuspankkien maksu- ja selvitysjärjestelmäkomiteaksi (CPSS), joka vuonna 2014 nimettiin uudestaan komitean päätöksestä (CPMI). Komitea on tämän jälkeen julkaissut useita raportteja, kuten vuonna 1992 arvopaperien selvittämisen tehostamisesta (Delivery versus payment in securities settlement systems), vuonna 1995 kansainvälisen arvopaperikaupan selvityksestä (Cross-border securities settlements report), minivaluutta- ja ulkomaankaupan riskien vähentämisestä keskuspankkien palvelujen avulla vuonna 1993 sekä valuuttakaupan selvitykseen liittyvistä riskeistä G10-maissa vuonna 1996. Raporttien vaikutuksesta keskuspankit saivat kahden vuoden määräajan pienentää raportoituja riskejä. (Leinonen & Saarinen 1998, 18.)

2.2 Euroopan keskuspankki (EKP)

Euroopan keskuspankki toimii keskuspankkina Euroopan yhteiselle valuutalle eli eurolle. EKP perustettiin vuonna 1999 euroalueen syntyessä, jolloin euro otettiin käyttöön. EKP on velvollinen vastaamaan Euroopan parlamentille Euroopan unionin perustussopimuksen mukaan ja sen tulee antaa vuosittain vuosikertomuksensa. (Euroopan Keskuspankki 2015.)

Pankkivalvonnan osalta EKP tekee yhteistyötä kansallisten valvojien kanssa suurimpien Eurooppalaisten pankkien valvonnassa yhteiseen valvontamekanismiin (YVM) perustuvien säädösten mukaisesti. EKP:n tärkeimmät tehtävät ovat Euroopan pankkijärjestelmän vakauden säilyttäminen, finanssijärjestelmän yhdistäminen ja vakauttaminen sekä yhtenäisen valvonnan varmistaminen kaikille pankeille. Valvonnasta vastaa Joint Supervisory Team (JST), joka koostuvat EKP:n henkilökunnasta sekä kohdemaan valvojista. (Euroopan Keskuspankki 2015.)



Kuva 3. Rahapolitiikan ja pankkivalvonnan eriyttäminen EKP:ssa (Suomen Pankki 2015).

EKP:llä on muitakin tehtäviä (kuva 3) joista pankkitoiminnan valvonta pidetään erillään Valvontaelimessä, joka kokoontuu kahdesti kuukaudessa. Pankkivalvonnan kannalta sillä on neljä tehtävää (Euroopan Keskuspankki 2015):

1. Rahoitusjärjestelmän vakauden seuranta ja arviointi: EKP yhdessä muiden keskuspankkien kanssa seuraavat kehitystä, heikkouksia sekä häiriönsietokykyä EU-alueen pankki- ja rahoitussektoreilla, minkä lisäksi arviointia harrastetaan rahoitusvakauskomiteassa. Tuloksista raportoidaan säännöllisesti lukuisissa raporteissa.
2. Neuvonta: eri tahot EU:ssa pyytävät usein EKP:n apua rahoituslaitosten sääntöjen ja valvonnan luonnostelussa. EKP:n tulee omalta osaltaan varmistaa, että eri tahot kiinnittävät tarpeeksi huomiota rahoitusjärjestelmän vakauteen. EKP on myös osallisena antamassa mielipiteensä muun muassa Baselin pankkivalvontakomitean, Euroopan pankkikomitean ja muiden kansainvälisten rahapolitiikkaa sääntelevien tahojen toiminnassa.

3. Yhteistyön edistäminen: keskuspankit, valvontaviranomiset ja Euroopan keskuspankkijärjestelmä ovat tehneet yhteistyötä EKP:n perustamisesta lähtien. Vuonna 2011 EKPJ:tä uudistettiin ja perustettiin rahoitusvakauskomitea jossa EKP ja EU- maiden keskuspankit ovat edustettuina. Toisinaan myös valtionvarainministeriöt osallistuvat yhteistyöhön jonka turvaamiseksi kaikki osanottajat ovat allekirjoittaneet yhteistyöpöytäkirjan.
4. Markkinainfrastruktuurin yleisvalvonta: euroa valuuttanaan käyttävien maiden keskuspankit yhdessä EKP:n kanssa muodostavat Eurojärjestelmän, jonka tehtävänä on pitää yllä markkinainfrastruktuuria. Infrastruktuurilla tarkoitetaan varallisuuksien, arvopapereiden ja valuutan kuljettamista eri tahojen välillä.

2.3 Kansainvälinen järjestelypankki (Bank for International Settlements; BIS)

Vuonna 1930 perustettu Kansainvälinen järjestelypankki on maailman vanhin kansainvälinen finanssiorganisaatio. BIS sisältää 60 eri maiden keskuspankkia jotka muodostavat lähes 95 % maailman bruttokansantuotteesta. BIS:n päämaja sijaitsee Sveitsissä Baselissa. BIS:n tehtävänä on tukea Keskuspankkeja niiden tehtävissä rahapolitiikan ja talouden vakauden turvaamiseksi. (Bank for International Settlements 2015.)

Järjestelypankki on perustettu vuonna 1930 Sveitsin Baselissa Hague-sopimuksen (The Hague Agreements of 1930) mukaan. Jäsenistö koostui keskuspankeista sekä muista rahatalouden organisaatioista. (Bank for International Settlements 2015.)

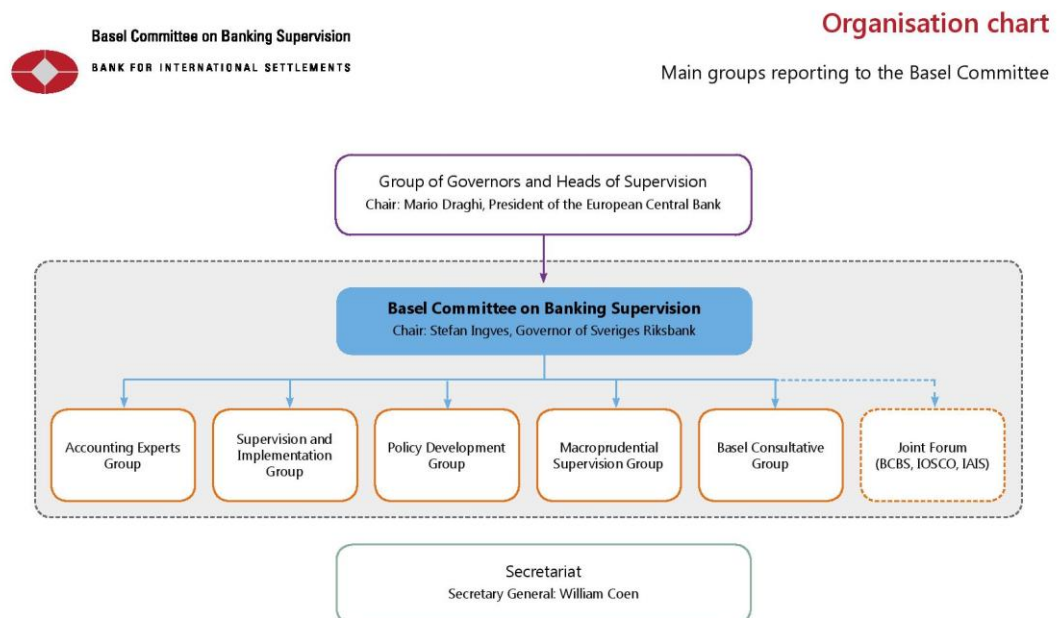
2.4 Baselinpankkivalvontakomitea

Baselin pankkivalvontakomitea (Basel Committee on Banking Supervision) on osa Kansainvälistä järjestelypankkia jatarjoaa mahdollisuuden tehdä säännöllistä yhteistyötä eri pankkivalvonnan tahojen kesken. Komitealla ei ole lain mukaan päätösvaltaa maita kohtaan, vaan sen tehtävänä on vahvistaa pankkien valvontaa ja sääntelyä maailmanlaajuisesti. Komiteassa eri maita edustavat kyseisten maiden keskuspankkien ja ylintä valvontavaltaa käyttävät edustajat. (Bank for International Settlements 2015.)

2.4.1 Organisaatio ja sen historia

Baselin pankkikomitea perustettiin vuonna 1974 G10-maiden toimestanimellä Pankkien valvontamenetelmien ja sääntelyn komitea (Committee on Banking Regulations and Supervisory Practices). Ensimmäinen kokous pidettiin seuraavana vuonna 1975, jonka jälkeen kokouksia on pidetty säännöllisesti kolmesta neljään kertaan vuodessa. Perustamisen syynä oli vuoden 1973 Bretton Woodsin järjestelmän hajoamisen aiheuttaman finanssijärjestelmän epävakaus. (Bank for International Settlements 2015.)

Baselin pankkikomitean organisaatio koostuu monesta eri osasta (kuva 4). Itse komitea on korkeinta päätösvaltaa käyttävä elin ja sen tehtävänä on valvoa ja ohjata koko organisaatiota Group of Governors and Heads of Supervision (GHOS) asettamien päälinjausten mukaan. Komitea voi aloittaa ja lopettaa ryhmiä, työryhmiä ja toimikuntia erinäisiä tehtäviä varten. Kuten edellä mainitsin, komitea kokoontuu normaalisti neljä kertaa vuodessa, mutta puheenjohtaja voi kutsua koolle lisäkokouksia tarpeen vaatiessa. (Bank for International Settlements 2015.)



Kuva 4. Organization Chart of The Basel Committee on Banking Supervision (Bank for International Settlements 2015).

Kokouksia johtaa puheenjohtaja ja kaikki pankkikomitean organisaatiot ovat vaadittuja lähettämään oman edustajansa kokouksiin. Päätöksenteko tapahtuu osanottajien

yksimielisyydellä jonka jälkeen yleisöä koskevat päätöksistä ilmoitetaan komitean verkkosivuilla. (Bank for International Settlements 2015.)

GHOS onvalvova elin,jolle komitea raportoi. Komitea tarvitsee GHOS:n hyväksynnän tärkeimmille päätöksille ja säännöksille. GHOS antaa päälinjaukset komitealle sekä valitsee komitean puheenjohtajan jäsentensä joukosta. Puheenjohtaja on virassaan kolmen vuoden ajan.(Bank for International Settlements 2015.)

Baselinpankkivalvontakomitean toiminta perustuu pitkälti ryhmien, työryhmien ja toimikuntien varaan. Ryhmät koostuvat Baselin pankkivalvontakomitean vanhemmasta henkilökunnasta ja ne vastaavat suoraan komitealle. Ryhmät ovat osa organisaation sisäistä kokonaisuutta ja ne tekevät sen toiminnan kannalta välttämätöntä työtä. Näin ollen niille ei usein ole määritelty tiettyä päättymisaikaa. Työryhmät koostuvat eri alojen eksperteistä ja netukevat ryhmien toimintaa. Toimikunnat taas ovat lyhytaikaisia ja luotu vain tiettyä tehtävää varten. (Bank for International Settlements 2015.)

2.4.2 Basel I ja II

Basel I ja II ovat joukko Baselin pankkivalvontakomitean laatimia asetuksia, jotka edelsivät Basel III:sta. Basel I oli ensimmäinen komitean laatima asetus.Basel II ja Basel III ovat olleet pohjana Euroopan unionin Capital Requirements Directives (CRD) luomisessa.

Basel I

1980-luvun Etelä-Amerikan velkakriisi paljasti suuria heikkouksia pankkien pääoman riittävydessä. Komitea päätti G10-maiden tukemana pysäyttää sen hetkisen tilanteen, missä pankkienpääomastandardit kutistuivat kutistumistaan. Vuoden 1988 suunniteltu Baselin pääomasopimus (Basel Capital Accord)asetti 8 %:n minimipääomarajan komitean jäsenmaiden pankeille. Sopimus astui voimaan vuonna 1992,jolloin se käytännössä alkoikoskea myös kaikkia kansainvälistä toimintaa harjoittavia pankkeja. Vuonna 1993 kaikki sopimusta koskevat pankit olivat saavuttaneet minimipääoman rajan. Sopimus oli tarkoitettu muokattavaksi ajan kuluessa ja vuonna 1991 tehtiin uudet laskelmat luottotappioiden suhteesta pääoman riittävyyteen. Vuoden 1995 lopussa tunnustettiin bilateraalisin (kaksi maata sopivat kaupankäynnissä niiden välisen viennin ja tuonnin arvoltaan yhtä suuriksi) nettoutuksen vaikutukset pankkien luottoriskeihin

johdannaisissa tuotteissa ja kartoitettiin muita vaikuttavia tekijöitä.(Bank for International Settlements 2015.)

Vuonna 1996 komitea julkaisi ilmoituksen, jossa se kertoi kuinka se tunnustaa monitahaisen voiton vaikutukset. Lisäksi samana vuonna komitea julkaisi markkinariski-lainmuutoksen(Market Risk Amendment), joka tuli voimaan seuraavana vuonna. Lainmuutos salli pankkien käyttää riskiarvomallia (value-at-risk models) laskiessaan markkinariskipääomansa määrää. (Bank for International Settlements 2015.)

Basel II

Vuonna 1999 vanha pääoman sopimus päätettiin uudistaa, jolloin syntyi uudistettu pääomakehys (Revised Capital Framework), joka myöhemmin opittuun tuntemaan Basel II:na. Basel II otti käyttöön niin kutsutut kolme pilaria: vuoden 1988 minimipääoman standardit paranneltuina, valvonnan pankin pääoman soveltuvuudelle ja sisäisen arviointiprosessin sekä tehokkaan tiedonannon markkinakurin ja hyvän pankkitavan ylläpitämiseksi. Basel II tuli voimaan vuonna 2004. Komitean jäsenmaat ja joukko muita maita ottivat uudet säännökset käyttöön, joskin eripituisilla aikatauluilla. (Bank for International Settlements 2015.)

2.4.3 Basel III

Basel III on Baselin komitean uusin erä asetuksia pankkien valvontaa, sääntelyä ja riskienhallintaa varten. Basel III:n tärkeimmät perustatovat niin sanotut kolme pilaria, joiden merkitys näkyy kuvasta, sekä likviditeetti ja nettorahoitus. (Bank for International Settlements 2015.)

Alla olevasta kuvasta (kuva 5) näkyvät komitean suunnittelemien uudistuksien aikataulutus. Ensimmäiset uudistukset astuivat voimaan vuonna 2013 ja tasavuosina minimivaatimuksia kovennetaan aina vuoteen 2019 asti.

Basel Committee on Banking Supervision
BANK FOR INTERNATIONAL SETTLEMENTS

Basel III phase-in arrangements
(All dates are as of 1 January)

Phases	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Leverage Ratio		Parallel run 1 Jan 2013 – 1 Jan 2017 Disclosure starts 1 Jan 2015				Migration to Pillar 1	
Minimum Common Equity Capital Ratio	3.5%	4.0%	4.5%				4.5%
Capital Conservation Buffer				0.625%	1.25%	1.875%	2.5%
Minimum common equity plus capital conservation buffer	3.5%	4.0%	4.5%	5.125%	5.75%	6.375%	7.0%
Phase-in of deductions from CET1*		20%	40%	60%	80%	100%	100%
Minimum Tier 1 Capital	4.5%	5.5%	6.0%				6.0%
Minimum Total Capital		8.0%					8.0%
Minimum Total Capital plus conservation buffer		8.0%		8.625%	9.25%	9.875%	10.5%
Capital instruments that no longer qualify as non-core Tier 1 capital or Tier 2 capital		Phased out over 10 year horizon beginning 2013					
Liquidity							
Liquidity coverage ratio – minimum requirement			60%	70%	80%	90%	100%
Net stable funding ratio						Introduce minimum standard	

* Including amounts exceeding the limit for deferred tax assets (DTAs), mortgage servicing rights (MSRs) and financials.
-- transition periods

Kuva 5. Basel III Phase-in Arrangements(the Bank for International Settlements 2015).

Basel III:n tärkeimmät säädökset voidaan laskea kuuluvan ns. kolmeen pilariin (Liite 1). Suurin osa määräyksistä koskee kaikki pankkeja, mutta näiden määräysten lisäksi Järjestelmän kannalta keskeisiä laitoksia (Systematically Important Financial Institutions SIFIs) koskee joukko tiukempia säädöksiä. Ensimmäinen pilari kattaa pääomaan, velkavivun hillitsemisen ja riskien näkyvyyden. Toinen pilari kattaa riskien hallinnan ja tarkkailun. Kolmas pilari kattaa markkinakurin. (Bank for International Settlements 2015.)

Maksuvalmiusvaatimukset (Liquidity Coverage Ratio), LCR, suunniteltiin vuonna 2013 tammikuussa ja sen ensimmäinen vaihe tulee voimaan vuonna 2015. LCR:n tarkoituksena on parantaa pankkien kestävyyttä nostamalla niiden maksuvalmiuden ja pääoman sääntelyä. Tämä saavutetaan takaamalla, että pankeilla on käytössään nopeasti rahaksi muutettavia korkeatasoisia likvidejä varoja (High Quality Liquid Assets HQLA). Varat tulee olla muutettavissa rahaksi välittömästi 30 päivää kestäviä maksuvalmiutta koettelevia tilanteita varten. (Bank for International Settlements 2015.)

Alla olevassa taulukossa1 näkyy komitean määräämä jaksotus minimivaroista, jotka tulee olla muutettavissa rahaksi. Vuonna 2019 pankin on oltava valmis muuttamaan

100% likvideistä varoistaan rahaksi vaikka se näin ollen putoaisi minimivaatimuksen alapuolelle.

Taulukko 1. Minimum LCR requirement (Bank for International Settlements 2015)

	2015	2016	2017	2018	2019
Maksuvalmiusvaatimukset	60%	70%	80%	90%	100%

Vakaan nettorahoituksen suhde (Net Stable Funding Ratio) eli NSFR on pankeille vuoden 2018tammikuuhun mennessä määrätty minimistandardi. NSFR tarkoittaa, että rahoituslaitoksen tulee säilyttää vakaa rahoitus toiminnalleen suhteutettuna taseeseen kuulumattomiin varoihin ja velkoihin. Näin ollen pankin maksuvalmius on vaikeammin horjutettavissa, mikäli sen rahoitusjärjestelyissä ilmenee ongelmia. (Bank for International Settlements 2015.)

Ajatus NSFR:stä syntyi vuonna 2009 ja sen käytäntöön pano määrättiin vuonna 2010 Basel III -sopimuksessa. Vuonna 2014 NSFR muokattiin vastaamaan ajan pankkien harjoittamaa riskialttiimpaa sijoitustoimintaa. (Bank for International Settlements 2015.)

2.5 Financial Stability Board (FSB)

FSB on maailmanlaajuinen organisaatio jonka tehtävänä on seurata ja neuvoa globaaleja finanssimarkkinoita. FSB koordinoi kansallisia ja kansainvälisiä valvojia tehtävänsä saavuttamiseksi. (Financial Stability Board 2015.)

FBS perustettiin vuonna 2009 jolloin se korvasi Financial Stability Forumin (FSF) G20 Pittsburghin huippukokouksessa. Kokouksessa päätettiin FBS:n mandaatin, organisaation rakenteesta ja tavoitteista. Myöhemmin vuonna 2011 Cannesin huippukokouksessa FBS:n resursseja ja hallintoa lisättiin. 2012 Los Cabosin huippukokouksessa tätä linjaa jatkettiin kehittämällä organisaatiota entisestään ja kansainvälisten standardien käyttöön ottamisella. Vuonna 2013 FSB määrätti itsensä ei voittoa tavoittelevaksi organisaatioksi ja siirtyi Sveitsin lain alaisuuteen Baseliin. (Financial Stability Board 2015.)

FSB:n tehtäviin kuuluu maailmanlaajuisen finanssijärjestelmän vakauden ylläpitäminen. Tämän saavuttamiseksi se tekee yhteistyötä valtiollisten ja maailmanlaajuisen valvontaelimien kanssa. FSB:n tekemät linjaukset asetetaan voimaan kansallisten hallintoelimien toimesta. FSB muun muassa:

- arvioi globaalin finanssijärjestelmään kohdistuvia uhkia tasaisin väliajoin, sekä tekee ehdotuksia näiden uhkien torjumiseksi
- edistää valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä
- seuraa markkinoiden kehitystä ja niiden seurauksia säännöstelypolitiikkaan.
- neuvoa kuinka parhaiten saavuttaa määrätyt sääntelystandardit
- kehittää yhteisiä strategioita maailmanlaajuisia standardeja säätävien organisaatioiden kanssa
- standardisoi valvontamekanismien tukemista ja perustamista
- suunnittelee rajojen välistä kriisinhallintaa
- tekee yhteistyötä IMF:n kanssa
- tekee vertaisarviointia ennalta sovittujen tavoitteiden toteuttamisen takaamiseksi.(Financial Stability Board 2015.)

2.6 Euroopan pankkiviranomainen (EPV)

Euroopan pankkiviranomainen (European Banking Authority) on riippumaton toimielin jonka tehtävänä on valvoa pankkialan yhdenmukaista sääntelyä Euroopan Unionin alueella. Riippumattomuudestaan huolimatta EPV vastaa Euroopan komissiolle, Euroopan Unionin neuvostolle ja Euroopan tuomioistuimelle. EPV on yksi kolmesta Euroopan Unionin finanssivalvontaviranomaisesta. Muut viranomaiset ovat Euroopan arvopaperiviranomainen ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen. Yhdessä nämä kolme muodostavat Euroopan Finanssivalvontajärjestelmän. (Euroopean Banking Authority. 2015.)

Pankkiviranomaisen tehtävänä on pitää huolta siitä, että finanssialan sääntely on yhdenmukaista ja huolellista Euroopan talousalueen sisällä. Tämän tehtävän suorittamiseksi EPV on laatinut ohjekirjan, jota pankkien tulee käyttää. Ohjekirjassa määritellään muun muassa vakavaraisuussäännökset kuluttajien ja sijoittajien suojaamiseksi. Lisäksi EPV:n tehtäviin kuuluu valvontakäytäntöjen tehon parantaminen

ja riskien arviointi stressitestien ja riskienarviointiraporttien avulla.(European Banking Authority. 2015.)

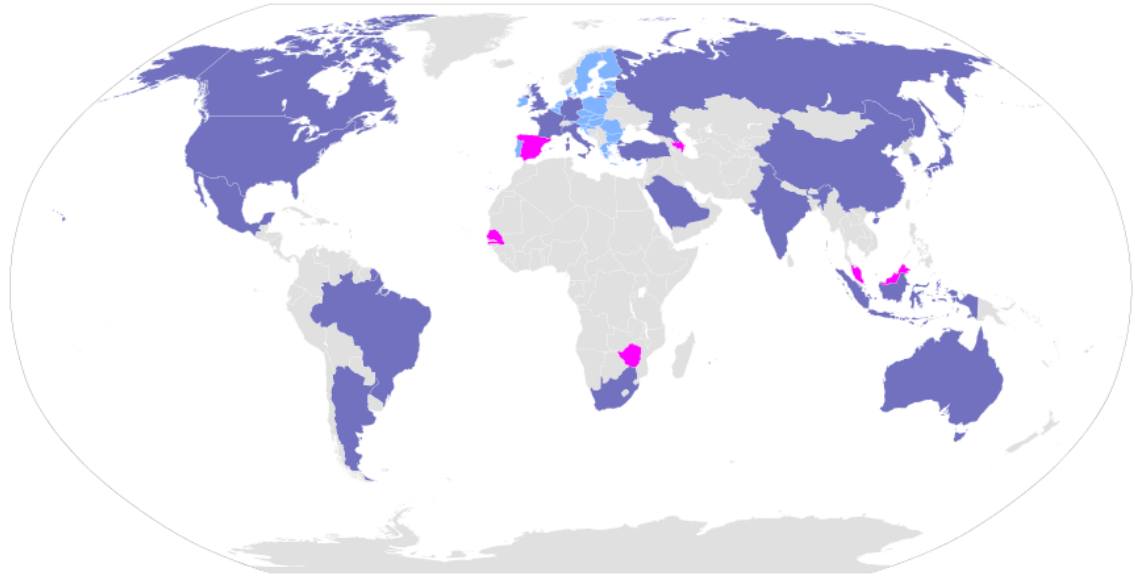
EPV:n organisaatio koostuu hallintoneuvostosta ja johtokunnasta. Hallintoneuvostoa johtaa puheenjohtaja jonka tehtävänä on valmistella kokoukset ja edustaa EVP:tä sen ulkoisissa tilaisuuksissa. Hallintoneuvosto tekee kaikki käytännön toimintaa koskevat päätökset, kun johtokunta taas huolehtii että päätökset toteutetaan ja ne vastaavat EVP:n toimilinjaa. Johtokunnan toimintaa hallitsee toimitusjohtaja jonka vastuulla on johtokunnan kokousten valmistelu ja EVP:n päivittäisen toiminnan valvominen.(European Banking Authority. 2015.)

2.7 G20-maat

G20-maat(The Group of Twenty) ovat 19maailman rikkaimman valtion ja Euroopan Unionin keskustelufoorumi maailmanlaajuisista finanssimarkkinoista. Jäsenmaiden päämiehet ja heidän mukanaan tulevien vierasmaiden edustajat tapaavat vuosittain keskustellakseen maailmanlaajuisen taloustilanteen vahvistamisesta ja kehittämisestä, sekä siitä minkälaisia uudistuksia eri maat tarvitsevat. (University of Toronto 1999.)

G20-maat tekevät yhteistyötä monien tahojen kanssa kuten FSB:n, maailmanpankin, YK:n, Maailman kauppajärjestön ja monien muiden tärkeiden järjestöjen kanssa. Yhteistyökumppanit ovat aina kutsuttuja G20-kokouksiin.(University of Toronto 1999.)

G20 perustettiin vuonna 1999 pankkiirien ja talousministerien kokoontuessa. Ensimmäinen huippukokous pidettiin kuitenkin vasta vuonna 2008 Washingtonissa. Sen jälkeen G20 on työskennellyt kasvun lisäämiseksi ja markkinoiden vahingonsietokyvyn parantamiseksi. (University of Toronto 1999.)



Kuva 6. G20-Valtiot. (Wikipedia 2015).

Suorat G20-maat ovat merkitty karttaan sinisellä kun taas EU:n kautta olevat jäsenet vaaleansinisellä. Vaaleanpunaiset maat ovat vakituisesti kutsuttuja vieraita.

3 Pankkien valvonta Suomessa

Pankkien valvonnan pääasiallinen tavoite on rahoitusmarkkinoiden turvaaminen ja niiden luottamuksen säilyttäminen kansalaisten silmissä. (Kontkanen 2011, 39). Vaikka valvonta on periaatteessa pääasiallisesti valvottavan vastuu, tarvitaan sitä tukemaan viranomaisia joilla on tarvittava tieto ja taito ohjata sekä opastaa valvottavia. (Finanssivalvonta 2011).

3.1 Valvonnan historia Suomessa

Vaikka opinnäytetyöni keskittyykin pääasiassa 2000-luvulle, on silti hyvä tietää valvonnan kehityksen historiasta. Pankkivalvonnalla on Suomessa pitkät perinteet, sillä jo vuonna 1663 Stockholms Bancon Turussa sijaitsevaa sivukonttoria valvoi Ruotsin kuninkaan nimittämä pankkiylitarkastaja. (Kontkanen 2011,39.)

Keskitettyyn valvontaan siirryttiin vasta Venäjän vallan alaisuudessa 1895 säädetyn säästöpankkilain nimissä. Valvonta siirtyi valtion juuri perustetun

Valtionvarainministeriön pankkitarkastusviraston alaisuuteen vuonna 1922.(Kontkanen 2011,39.)

Osuuspankkien ja säästöpankkien valvonnasta vastasivat niiden omat tarkastuselimet vielä vuoteen 1970 saakka. Tämän jälkeen osuus- ja säästöpankit tulivat Pankkitarkastusviraston valvontaan säilyttäen kuitenkin ensisijaisen tarkastusvastuun itsellään. Vuosina 1988 ja 1989 tapahtui merkittävä muutos, sillä johdannaismarkkinat ja niiden mukana arvopaperimarkkinat siirtyivät pankkitarkastusviraston valvontaan.(Kontkanen 2011,39.) Vuonna 1993 valvontaa uudistettiin, kun pankkivalvontaviraston tilalle perustettiin Rahoitustarkastus.Valvontajärjestelmässä tapahtui merkittävä uudistus vuonna 2009 uuden valvontaviranomaisen Finanssivalvonnan aloittaessa toiminnan. Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto yhdistyivät Finanssivalvonnaksi. (Kontkanen 2011, 40.)

3.2 Valvovat viranomaiset ja lainsäädäntö

Tässä luvussa käsitelläänpankkeja valvovia suomalaisia viranomaisia. Kerron hieman niiden historiasta, toiminnasta sekä niiden yhteistyöstä kansainvälisten tahojen ja toistensa kanssa.

3.2.1 Suomen Pankki

Suomen Pankki on nimensä mukaisesti Suomen keskuspankki. Se kuuluu Euroopan keskuspankkijärjestelmään sekä eurojärjestelmään. Suomen pankin päätavoitteena on hintavakauden säilyttäminen joten osana euroaluetta se osallistuu päätöksentekoon ja rahapolitiikkaan niin Suomessa kuin euroalueellakin. (Suomen Pankki 2015.)

Suomen Pankilla ei ole välittömiä tehtäviä valvonnassa, vaan sen tehtävä keskuspankkina on toteuttaa Euroopan keskuspankin rahapolitiikkaa sekä varmistaa maksu- ja rahoitusjärjestelmän luotettavuus ja tehokkuus. Tätä kutsutaan oversight-valvonnaksi. Suomen Pankki tukee Valtionvarainministeriötä talletuspankkien toiminnan väliaikaisessa keskeytyksessä tekemällä ilmoituksia tulevista maksukyvyttömyyksistä ja antamalla lausuntoja pankkien toimenpidesuunnitelmista, ETA-alueen ulkopuolisten pankkien sivukonttorien toimilupahakemuksista ja keskeytyksen lakkauttamisista. (Kontkanen 2011, 40.)

Historia

Vuonna 1809 Suomen siirtyessä Ruotsin vallan alta Venäjän alaisuuteen, tuli määräys uudistaa maamme rahaoloja. Vuonna 1811 perustettiin Turkuun Suomen ensimmäinen pankki Waihetus- Laina- ja Depositioni-Contori, josta kehittyi myöhemmin Suomen Pankki. Pankki siirtyi Helsinkiin vuonna 1819. Suomen Pankki on maailman neljänneksi vanhin keskuspankki. (Suomen Pankki 2015.)

Keskuspankin tehtäviä Suomen Pankki alkoi hoitaa vasta 1800-luvun loppupuolella Suomen saatua oman rahansa ja muutamia liikepankkeja. Kun Suomi itsenäistyi vuonna 1918, Suomen Pankin asema keskuspankkina vahvistui. Toisen maailmansodan alkamisesta vuoteen 1950 Suomen Pankilla oli laajat oikeudet säännöstellä valuuttaa. Kuitenkin vuoden 1950 jälkeen säännöstelyä alettiin vähitellen purkaa ja 1990 siitä oli luovuttu kokonaan. Suomen liittyminen Euroopan Unioniin ja myöhemmin euroon ei muuttanut Suomen Pankin asemaa juuri muuten, kuin toiminnan yhdistämisellä eurooppalaiseen järjestelmään. (Suomen Pankki 2015.)

Organisaatio

Suomen Pankki on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos. Siihen kuuluu kaksi toimielintä: pankkivaltuusto ja johtokunta. Johtokunta vastaa pankin jokapäiväisten tehtävien hoitamisesta ja siihen kuuluu puheenjohtajan lisäksi enintään viisi jäsentä. Puheenjohtaja toimii seitsemän vuoden ajan virassaan ja hänen nimittämisestään vastaa tasavallan presidentti. Muut jäsenet nimittää pankkivaltuusto viiden vuoden toimikauden ajaksi. (Suomen Pankki 2015.)

Pankkivaltuusto vastaa Pankin toiminnan ja hallinnon valvomisesta, hallinnollisista päätöksistä sekä muista lakisääteisistä tehtävistä. Eduskunta valitsee valtuustoon yhdeksän jäsentä jotka valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. (Suomen Pankki 2015.)

Suomen Pankissa on seitsemän eri osastoa: hallinto-osasto, johdon sihteeristö, pankkitoimintaosasto, rahahuolto-osasto, rahapolitiikka- ja tutkimusosasto, rahoitusmarkkina- ja tilasto-osasto sekä sisäinen tarkastus. (Suomen Pankki 2015.)

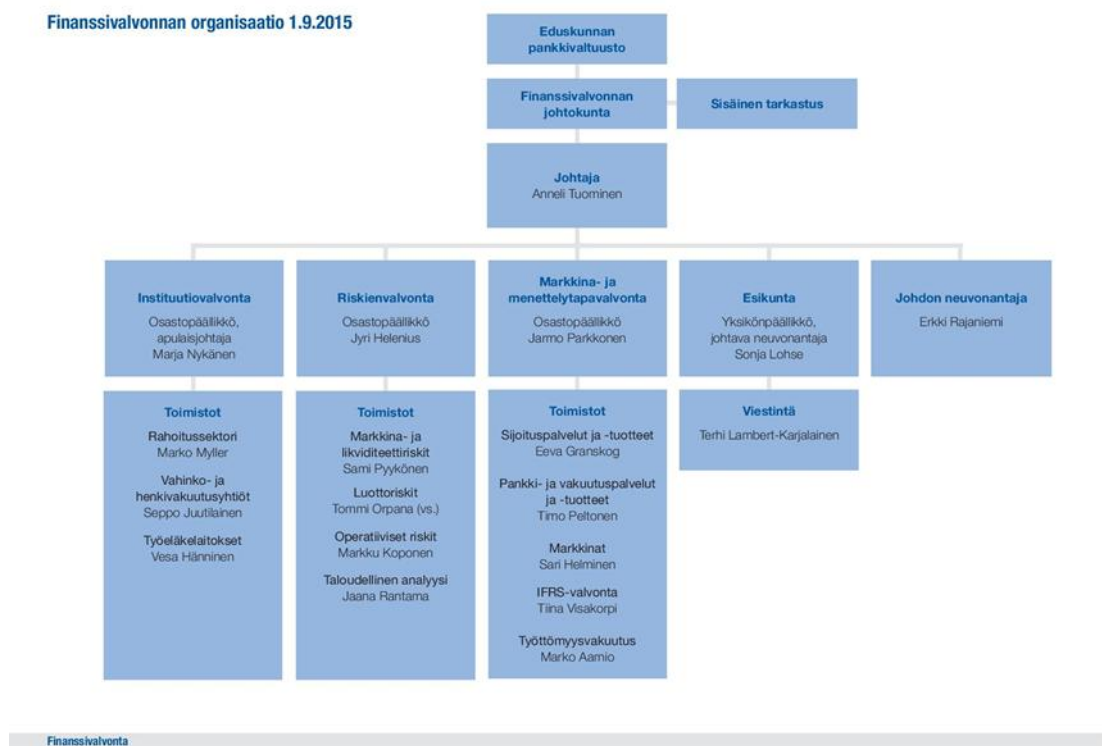
3.2.2 Finanssivalvonta

Finanssivalvonta perustettiin vuonna 2009 Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhdistyessä. Finanssivalvonnasta tuli osa Suomen Pankkia korvaten edeltäjänsä Rahoitustarkastuksen.(Finanssivalvonta 2011.)

Finanssivalvonta (Fiva) onhallintoelin, joka on itsenäinen valvontatoimissaan, mutta hallinnollisesti Suomen Pankin alaisuudessa. Valvontatoiminnan lisäksi Finanssivalvonta harjoittaa sääntelyä niin finanssimarkkinoiden lakien kuin myös oman toiminta suhteen. (Finanssivalvonta 2015.)

Hallinto ja organisaatio

Finanssivalvonnan hallinto koostuu pankkivaltuustosta, johtokunnasta ja johtajasta. Pankkivaltuusto nimittää johtokunnan jäsenet ja sen esittämän johtajan Finanssivalvonnalle sekä valvoo koko toimielimen tehokkuutta. (Kontkanen 2011, 40.)



Kuva 7. Finanssivalvonnan Organisaatio(Finanssivalvonta 2015).

Pankkivaltuusto on Eduskunnan valitsema yhdeksänhenkinen järjestö jonka tehtävänä on valvoa Suomen Pankkia ja se on oikeutettu saamaan kaiken tarvitsemansa tiedon. Pankkivaltuusto raportoi vähintään vuosittain Eduskunnalle.(Eduskunta 2015.)

Johtokunta on viisijäseninen pankkivaltuuston, joka kolmas vuosi nimittämä johtoelin. Jäsenien lisäksi johtokuntaan valitaan myös viisi varajäsentä. Jäsenet valitaan valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Pankin asettamista ehdokkaista. (Finanssivalvonta 2015.)

Johtokunta asettaa toimintalinjat ja tavoitteet Finanssivalvonnalle, sekä ohjaa ja valvoo niiden toteuttamista. Johtokunta vahvistaa Finanssivalvonnan talousarvion. (Kontkanen 2011, 41.) Tämän jälkeen talousarvio viedään Suomen Pankin johtokunnalle vahvistettavaksi. Johtokunta raportoi kerran vuodessa Pankkivaltuustolle Finanssivalvonnan tavoitteiden toteutumisesta. (Finanssivalvonta 2015.) Johtajan toimikausi on viisi vuotta ja hänen vastuullaan on tehdä johtokunnan piiriin kuulumattomat päätökset (Kontkanen 2011, 41).

Tehtävä ja toiminta

Finanssivalvonnan tehtävänä on järjestön nimen mukaisesti valvoa luottolaitoksia, pankkien vakuutusrahastoja, talletusrahastoja, sijoittajien korvausrahastoja sijoituspalveluyrityksiä, rahastoyhtiöitä, arvopaperipörsssejä, optioyhteisöjä, selvitysyhteisöjä, Arvopaperikeskusta ja laissa määriteltyjä tilinhoitoyhteisöjä. Valvontaan kuuluu myös erilaisia vakuutuslaitoksia sekä eläkesäätiöitä ja kassoja. (Kontkanen 2011, 41.)

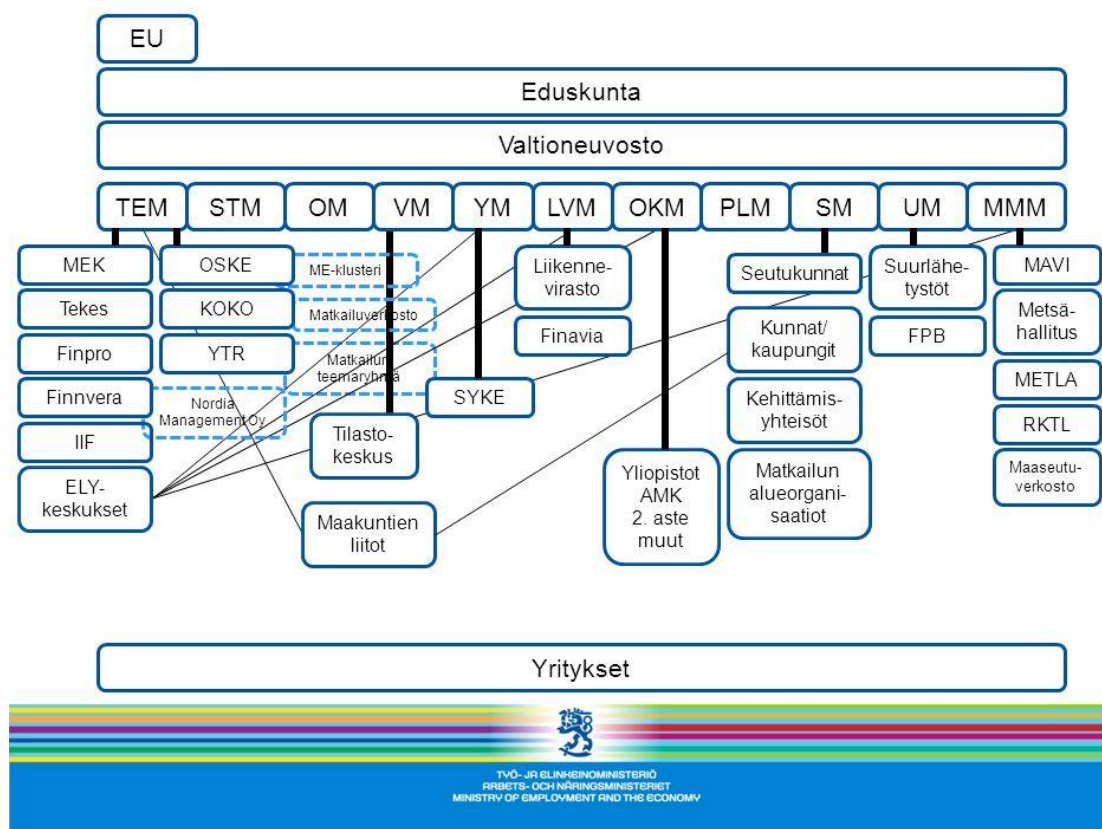
Finanssivalvonnan toiminta perustuu sen valvottaville tehtäviin tarkastuksiin, ohjaukseen ja määräyksiin. Toiminnan turvaamiseksi valvontaviranomaisella on oikeus saada kaikki valvonnan kannalta tarvittavat asiakirjat ja tallenteet valvottavilta ja niiden asiakkailta. Valvontatehtävää suorittaessaan Finanssivalvonnalla on oikeus olla läsnä valvottavan päätöksenteossa ja ottaa osaa keskusteluihin ja tehdä omia merkintöjä pöytäkirjaan tarpeen vaatiessa. Valvojalla on oikeus määrätä rikemaksuja ja julkisia huomautuksia valvottavalle. Riskien valvonnan on keskeinen osa toimintaa ja sen suorittamiseksi Valvoja kerää säännöllisin väliajoin tietoa ja analysoi tuloksia. (Kontkanen 2011, 41.)

Valvontaviranomainen valvoo lakien, asetusten, viranomaisten määräysten ja ohjeiden, yhteisöjärjestyksen, sääntöjen ja ohjesääntöjen mukaisesti. Mikäli katsotaan tarpeelliseksi, on valvontaviranomaisella oikeus asettaa asiamies tarkkailemaan valvottavan toimintaa. (Kontkanen 2011, 41.) Finanssivalvonnan kuluista 95 prosenttia katetaan valvontamaksuilla joita peritään valvottavilta. (Finanssivalvonta 2011.)

Valvontamaksujen suuruus muodostuu valvottavan taseen loppusumman, liikevaihdon sekä esimerkiksi rahastossa olevien varojen mukaan. Muut kulut katetaan toimenpidemaksuilla sekä Suomen Pankin ylijäämästä otettavalla viidellä prosentilla. (Kontkanen 2011, 41.)

3.2.3 Valtiovarainministeriö

Valtionvarainministeriö (VM) on osa valtioneuvostoa (kuva 8). Valtionvarainministeriön päätehtävänä on pitää huolta valtion talous- ja finanssipolitiikasta. Sen muita tehtäviä ovat veropolitiikan ohjaaminen, talousarvioiden tekeminen sekä rahoitusmarkkina-, työnantaja- ja henkilöstöpolitiikka. (Valtiovarainministeriö 2015.)



Kuva 8. Eduskunta ja valtioneuvosto (Työ ja Elinkeinoministeriö 2015).

Valtionvarainministeriön osuus pankki- ja finanssivalvonnassa on lähinnä säätelevä. Ministeriö antaa myös rahoitusmarkkinoiden toimintaan liittyviä asetuksia. Valtiovarainministeriöllä on myös edustaja Finanssivalvonnan johtokunnassa. Lain mukaan valtiovarainministeriöllä on oikeus keskeyttää jonkin pankin toiminta ja samoin peruuttaa keskeytyksen lain edellytyksin ja lisäksi toimia keskeytetyn pankin lupaviranomaisena. (Kontkanen 2011, 40.)

Historia

Valtionvarainministeriöllä on pitkä historia Suomessa. 1809 Venäjän vallan aikana annettiin määräys luoda keskushallinto Suomelle. Keskushallinnon nimeksi annettiin Hallituskonselji johon kuului kaksi osastoa oikeusosasto sekä talousosasto, joka koostui viidestä toimikunnasta. Vuonna 1816 Hallituskonselji sai uuden nimen: Keisarillinen Suomen Senaatti. Suomen itsenäistyessä vuonna 1918 Talousosasto muutettiin valtioneuvostoksi ja sen toimikunnat ministeriöiksi. Yksi näistä toimikunnista oli valtionvaraintoimikunta. (Valtiovarainministeriö 2015.)

Organisaatio

Valtionvarainministeriössä työskentelee noin 380 henkilöä ja sitä johtaa valtionvarainministeri. Valtionvarainministerin apulaisina toimivat alivaltiosihteeri, hallinto- ja kehitysjohtaja sekä talouspolitiikan koordinaattori. Ministeriössä on seitsemän eri osastoa joista opinnäytetyön kannalta oleellinen on rahoitusmarkkinaosasto. Muita osastoja ovat kansantalousosasto, budjettiosasto, vero-osasto, kunta- ja aluehallinto-osasto, julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen toiminto sekä henkilöstö- ja hallintopolitiikkaosasto. (Valtiovarainministeriö 2015.)

3.2.4 Lainsäädäntö

Tässä luvussa käsitellään pankkien valvontaa koskevaan lainsäädäntöä Suomessa. Esille otetaan vain tärkeimmät lait valvonnan kannalta. Kullakin pankkimuodolla on omia muista eroavia lakipykälä. (Kontkanen 2011, 35).

Luottolaitoslaki

Luottolaitoslaki on säädetty alun perin 1993 ja uudistettiin vuonna 2007. Uudistetussa laissa muutettiin vakavaraisuusjärjestelmää jota käsitellään luvussa 3.4. Muilta osin laki ei ole muuttunut. Luottolaitoslakia käytetään kaikkien sellaisten yritysten sääntelyssä jotka ottavat vastaan takaisinmaksettavia varoja tai tarjoavat rahoitusta. (Kontkanen 2011, 26.)

Kiinnityspankkilaki

Kiinnityspankkilakia sovelletaan luottolaitoksiin, jotka hankkivat tuloja joukkovelkakirjalainoilla ja myöntävät näistä tuloista vakuudellisia luottoja. Luottoja vastaan luottolaitos saa esimerkiksi asunto- tai kiinteistö-osakeyhtiön osakkeita tai kiinteistökiinnityksiä ja merkitsee ne rekisteriin. Kiinnityspankit voivat myös antaa luottoa julkisyhteisöille niiden takauksia tai saamisia vastaan. Julkisyhteisöluotot voivat olla joukkovelkakirjojen vakuutena. Vuoden 2010 jälkeen myös talletuspankit ovat voineet harjoittaa Finanssivalvonnan luvalla kiinnitystoimintaa. (Kontkanen 2011, 35.)

Tilisiirtolaki

Tilisiirtolaki pohjautuu EU-direktiiviin ja säätelee niin Suomen kuin muunkin Euroopan talousalueen maiden välistä tilisiirtoa tilinumeron perusteella, mikäli siirto on alle 50 000 euroa. Suomen sisäisten siirtojen tulee noudattaa lakia siirron rahamäärästä huolimatta. (Kontkanen 2011, 38.)

Lain mukaan tilisiirron tulee tapahtua ennalta asetetun määräajan sisällä, mikäli sellainen on sovittu. Mikäli määräaika ei ole sovittu tilisiirron tulee tapahtua maksun hyväksymistä seuraavana pankkipäivänä pankin tilille ja sitä seuraavana päivänä maksunsaajan tilille Suomen sisällä. (Kontkanen 2011, 38.)

Kun kyseessä on Euroopan talousalueen sisäinen tilisiirto, tulee maksun olla perillä maksun saajan pankissa viimeistään viidentenä pankkipäivänä maksun tapahtumisesta ja maksun saajan tilillä seuraavana pankkipäivänä. Mikäli maksu viivästyy, on maksun saajalla oikeus vaatia hyvityskorkoa viivästyneeltä ajalta enintään 12 500 euroa. (Kontkanen 2011, 38.)

EU:n sisäisiä tilisiirroista ei voi veloittaa enempää kuin vastaavasta kotimaan tilisiirrosta mikäli siirto on enintään 50 000 euroa sekä maksaja ja maksun saaja maksavat omien pankkiensa kulut ja maksu tapahtuu täysin automaattisesti. Lisäksi

maksun saajalla on oltava IBAN-muotoinen tilinumero ja saajan pankki on BIC-muodossa. Jos kaikki ehdot täyttyvä tilisiirtoa kutsutaan EU-maksuksi. (Kontkanen 2011, 38.)

Talletuspankkien toiminnan väliaikainen keskeyttäminen

Pankki voi myös ajautua tilaan, jossa se ei kykene vastaamaan sitoumuksistaan. Tähän voi olla syynä taloudellinen tilanne, valvonnan ja sääntelyn epäonnistuminen tai laiminlyönti. Valtionvarainministeriön 2001 laatiman lain perusteella on pankin toiminta oikeus keskeyttää, mikäli on ilmeistä että toiminnan jatkaminen epävakauttasi rahoitusmarkkinoita, velkojia tai maksujärjestelmän toimintaa. Keskeytyksen aikana pankki pystyy järjestämään toimintaansa uudelleen joustavammin. (Kontkanen 2011, 35.) Pankin tulee laatia välittömästi keskeyttämis päätöksen jälkeen, Finanssivalvonnan asettaman asiamiehen valvonnan alaisuudessa, suunnitelma, jossa ilmoitetaan pankin suunnitelma toiminnan tervehdyttämiseksi tai lopettamiseksi. (Kontkanen 2011, 36.)

Valtion takaus ja pääomasijoitus velkainstrumenteille

Vuoden 2008 jälkeen suomalaiset pankit voivat saada takausta joukkovelkakirjalainoilleen ja sijoitustodistuksilleen valtioneuvostolta. Eurooppa-neuvoston tekemä päätös mahdollistaa tämän toiminnan. (Kontkanen 2011, 36.)

3.3 Valvottavat rahoituslaitokset

Suomalaisten pankkien sääntely perustuu lakiin luottolaitosten toiminnasta, joka säädettiin vuonna 1993. Laki on pysynyt lähestulkoon samanlaisena sisältönsä puolesta vuoden 2007 tapahtuneesta vakavaraisuusjärjestelmän uudistuksesta huolimatta. Laki koskee kaikkea liiketoimintaa, jossa otetaan kuluttajilta takaisinmaksettavia varoja sekä tarjotaan luottoja ja rahoitusta tai lasketaan liikkeelle sähköistä rahaa. (Kontkanen 2011, 26.)

Rahoituslaitos

Rahoituslaitoksella tarkoitetaan kaikkia muita rahoituspalveluja tarjoavia yhteisöjä kuin luottolaitoksia. Rahoituslaitos ei vaadi toimintalupaa joten sillä ei ole itsenäistä valvontaa vaan sitä käsitellään luottolaitosten valvonnan piirissä. Rahoituslaitos voi olla sijoituslupayritys tai maksulaitos. Rahoituslaitoksilla on mahdollisuus konsolidoitua eli

yhdistyä valvonnan osalta sen omistusyhteisön ja tytäryrityksien kanssa. (Kontkanen 2011, 27.)

Luottolaitos

Luottolaitoksiksi lasketaan talletuspankit ja luottoyhteisöt, joilla on toimilupa luottolaitostoimintaan (Kontkanen 2011, 26). Toimiluvan saa Finanssivalvonnalta, mikäli laissa asetetut edellytykset täytetään. Euroopan unionin sisäisesti toimivien luottolaitosten valvonnasta vastaa pääsääntöisesti kotivaltion valvontaviranomaiset. (Kontkanen 2011, 28.)

Merkittävistä omistusmuutoksista on ilmoitettava etukäteen finanssivalvonnalle. Ilmoitusvelvollisuus alkaa, mikäli joku aikoo hankkia vähintään 10 prosentin osuuden luottolaitoksesta. Finanssivalvonta voi estää hankinnan, jos on syytä epäillä sen rajoittavan luottolaitoksen toimintaa. (Kontkanen 2011, 28.)

Luottolaitosten omistuksia muista liikealoista on lain mukaan rajoitettu (Kontkanen 2001, 28). Omistukset toisesta yrityksestä saavat olla enintään 15 prosenttia luottolaitoksen omista varoista, mikäli luottolaitos omistaa yli 10 prosenttia äänivallasta yrityksessä. Kiinteistöjen omistus saa olla enintään 13 prosenttia taseen loppusummasta. (Kontkanen 2011, 29.)

Talletuspankit

Talletuspankit ottavat yleisöltä vastaan talletuksia ja muita takaisinmaksettavia varoja. Talletuspankkeja ovat osuuspankit, liikepankit ja säästöpankit. Vain talletuspankeilla on oikeus ottaa vastaan talletuksia. Talletuksella tarkoitetaan varoja jotka ovat osittain tai kokonaan talletussuojarahaston piirissä. (Kontkanen 2011, 26.)

Talletuspankkien valvontaa hoitaa pääsääntöisesti Finanssivalvonta. Toisaalta talletuspankkien yhteenliittymiä ja jäsenluottolaitoksia valvovat myös niiden keskusyhteisöt (Finanssivalvonta 2015). Talletuspankin liiketoimintaa säädelään luottolaitoslaissa. Talletuspankki saa harjoittaa ainoastaan seuraavan laista toimintaa (Kontkanen 2011, 27):

1. Talletusten ottamista asiakkailta
2. Varojenhankinta
3. Muiden tahojen rahoittaminen ja luoton antaminen

4. Rahoitusleasing
5. Maksupalveluiden järjestäminen
6. Sähköisen rahan käsittely ja liikkeellelasku
7. Maksujen periminen
8. Valuutanvaihto
9. Notariaattitoiminta
10. Arvopaperitoiminta
11. Takaustoiminta
12. Luottotietotoiminta
13. Asunto-osaketoiminta ja kiinteistöjen välitys
14. Muu aiempiin kohtiin verrattava toiminta

Osuus-, liike- ja säästöpankkien valvonta

Osuuspankkien valvonta on poikkeuksellinen muihin pankkeihin verrattuna siinä, että valvontaviranomaisen lisäksi niitä valvoo yhteenliittymään kuuluvien pankkien keskusyhteisö jonka toimintaa Finanssivalvonta valvoo. Osuuspankit jotka eivät kuulu yhteenliittymään ja säästöpankit ovat suoraan Finanssivalvonnan valvonnan alaisuudessa. Säästöpankkeja valvoo tämän lisäksi myös säästöpankkitarkastus jonka toiminta on Finanssivalvonnan alaisuudessa. (Kontkanen 2011, 42.)

Ulkomaalaiset luottolaitokset

Suomessa ulkomaalaisia luottolaitoksia säännellään ”ulkomaalaisten luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa” -laissa. Laissa säännellään palvelujen tarjoamisen ja sivukonttorien perustamisen oikeudesta Suomessa. (Kontkanen 2011, 34.) Mikäli Luottolaitos on perustettu Euroopan talousalueeseen kuuluvaan maahan, se ei tarvitse erillistä toimilupaa perustaakseen sivukonttoreita Suomeen toisin kuin muualla perustettu luottolaitos. Sivukonttoreiden tulee noudattaa Suomen lakia, ja vastata Suomen tuomioistuimelle ja viranomaisille. Ensisijainen valvontavastuu on kuitenkin pääkonttorilla ja perustusmaan valvontaviranomaisilla. (Kontkanen 2011, 35.)

Valtion vakuutusrahasto

Valtion vakuutusrahasto on laitos, joka voi myöntää tukea lainojen ja takausten muodossa vaikeuksiin ajautuneille pankeille. Pankille voidaan myös asettaa erinäisiä ehtoja tuen edellyttämiseksi valtioneuvoston toimesta. Valtioneuvosto voi myös

edellyttää pankkeja tekemään tukihakemuksen. Tukilaina voidaan myöntää vain siinä tapauksessa, mikäli se vakauttaisi pankin toiminnan tai rahoitusmarkkinat eikä vakuutusrahaston oma varallisuus riitä. Rahaston muihin mahdollisuuksiin pankin tukemiseksi kuuluu esimerkiksi merkitä rahastoon kuuluvan pankin osakkeita ja osuuksia tai antaa pankin ottamille lainoille takauksia. (Kontkanen 2011, 36.)

Pikaluottolaitokset

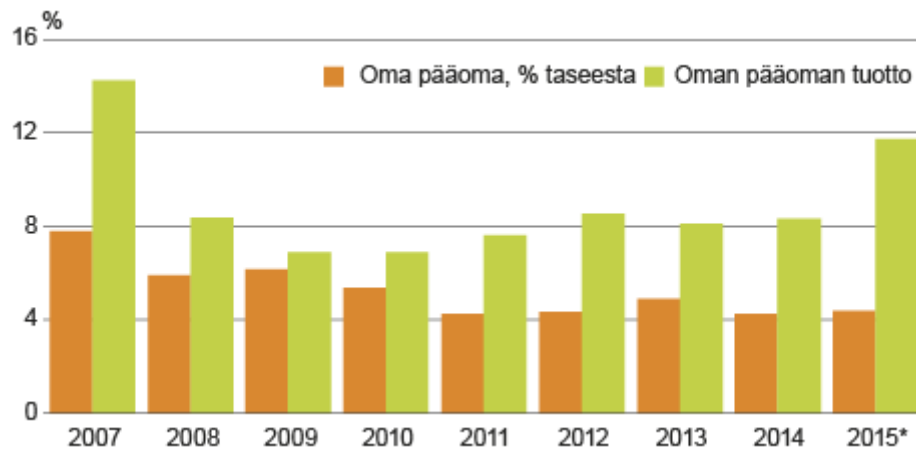
Pikaluottolaitokset tarjoavat niin sanottuja pikavippejä. Ne kuuluvat Finanssivalvonnan valvonnan piiriin vain siinä tapauksessa, mikäli yritys rahoittaa toimintaansa asiakkailta saatavilla talletuksilla, mikä on hyvin harvinaista. Useimmissa tapauksissa luottolaitokset kuuluvat kuluttajaviranomaisen hallinnon piiriin. Valvonta rajoittuu vain kuluttajansuojan noudattamiseen eikä yritysten vakavaraisuutta tai hallinnon luotettavuutta valvota lainkaan. Vuoden 2010 kuluttajansuojalainsäädäntöä uudistettiin ja pikaluottolaitoksen tulee rekisteröityä Etelä-Suomen aluehallintoviraston luotonhallintarekisteriin. (Finanssivalvonta 2014)

3.4 Valvonnan kohteet

Tässä luvussa käsitellään, millaisiin asioihin valvovat viranomaiset kiinnittävät huomiota Suomessa. Tämän lisäksi selvitetään millaisia minimistandardeja eri pankeille on asetettu. Kansainväliset säädökset jotka koskevat Suomea on käsitelty tarkemmin luvussa 2.

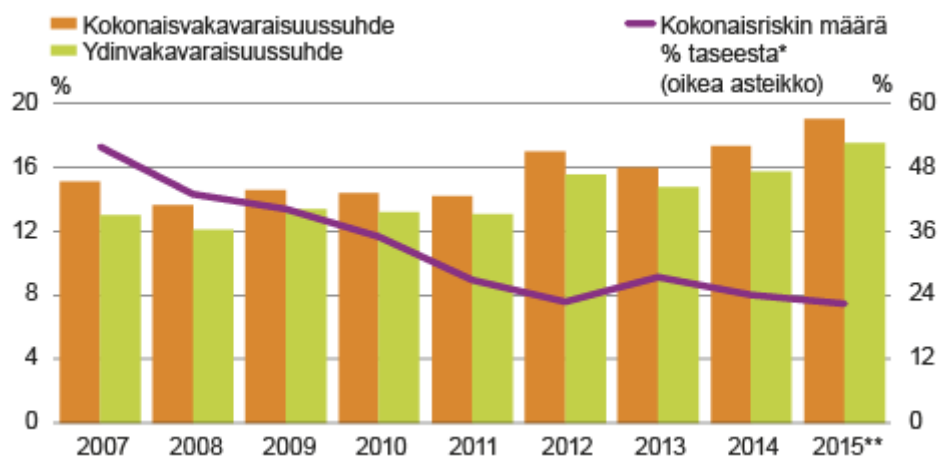
Vakavaraisuus

Vakavaraisuutta säätelee Baselin pankkivalvontakomitea. Vakavaraisuus on suhteutettu pankin omaan pääomaan ja saamisiin, sijoituksiin sekä taseen ulkopuolisiin eriin. Joka erällä on oma vähimmäisvaatimus niiden riskipitoisuuden mukaan. Omaa pääomaa on oltava kokonaisuudessaan vähintään 8 prosenttia ensisijaisista ja toissijaisista omista varoista. Tämä koskee niin talletuspankkia kuin sen konsolidointiryhmää. (Kontkanen 2011, 29.) Kuten kuvioista 1 näkee, oma pääoma ei ole yltänyt halutulle 8 % tasolle.



Kuvio 1. Suomen pankkisektorin omavaraisuus ja oman pääoman tuotto (Putkuri & Savolainen 2015).

Vakavaraisuutta vuoden 2008 Basel III -uudistuksessa käsiteltiin omassa luvussaan muun Basel-toiminnan yhteydessä. Vakavaraisuuden valvonta on Finanssivalvonnan vastuulla Suomessa, mutta nykyisen kehityksen mukaan yhä suurempi osa vastuusta on siirtynyt valvottavalle taholle. Tästä huolimatta Finanssivalvonta tekee säännöllisiä arvioita valvottavien vakavaraisuuden tilasta. (Finanssivalvonta 2015.) Vakavaraisuus on kuvion 2 mukaan ollut tasaisessa nousussa.



Kuvio 2. Suomen pankkisektorin vakavaraisuus (Putkuri & Savolainen 2015).

Vakavaraisuuden määrittelemisessä käytetty oma pääoma ei ole sama kuin kirjanpidon oma pääoma. Oma pääoma on jaettu ensisijaisiin ja toissijaisiin omiin varoihin sekä eriin, joita ei voi laskea kumpaankaan edellä mainittuun varallisuuteen. (Kontkanen 2011, 29.)

Ensisijaiset ja toissijaiset omat varat

Ensisijaisia omia varoja ovat pääomat kuten osake-, osuus-, perus-, sijoitusosuus- ja lisäosuuspääoma, sekä pääomasijoitukset. Tämän lisäksi osuuspääoma ja osakeanti lasketaan ensisijaisiin omiin varoihin sekä myös rahastot kuten kantarahasto, vararahasto ja oman pääoman rahasto. (Kontkanen 2011, 29.)

Niin sanottuja hybridi-instrumenttejäkin, jotka voidaan muuttaa osakkeiksi tai osuuksiksi voidaan laskea ensisijaisiin omiin varoihin, kunhan ne eivät ylitä 50 prosenttia omista varoista. Mikäli instrumentit eivät ole muutettavissa, niitä saa olla enintään 35 prosenttia omista varoista. (Kontkanen 2011, 29.). Instrumentteja, joissa on kannuste ennenaikaiseen takaisinmaksuun voi olla enintään 15 prosenttia. Toissijaisia omia varoja ovat arvonorotusrahostot, debentuurit sekä joissain tapauksissa arvopaperien realisoitumattomat arvonnousut. (Kontkanen 2011, 30.)

Maksuvalmius

Talletuspankin tulee kyetä suoriutumaan mahdollisten riskien aiheuttamista maksuvelvoitteistaan kaikin ajoin. Maksuvalmiuden säilyttämiseksi pankkien tulee pitää niin sanottua kassavarantoa, johon lasketaan helposti rahaksi muutettavia saamisja ja rahavaroja. BaselIII -uudistuksessa maksuvalmiuden säätelyä lyhytaikaisten häiriöiden sattuessa tehostetaan vuonna 2015 ja pitkäaikaisten vuonna 2018. (Kontkanen 2011, 32.)

Riskienhallinta

Säännösten mukaan luottolaitos ei saa toiminnallaan asettaa liian suuria riskejä omalle vakavaraisuudelleen ja toiminnalleen. Riskinoton tulee olla hallittua ja sen valvomiseksi Finanssivalvonta mittaa kohteen riskinsietokykyä, joka käsitteenä kattaa luottolaitoksen vakavaraisuuden, oman pääoman kannattavuuden (valvojan arvio). Arvio tehdään useimmiten vuosittain, mutta tekijöiden kuten taloudellisen aseman tai liiketoimintamallin mukaan aikaväliä voidaan pidentää tai lyhentää. Riskinsietokykyä verrataan riskiä vastaan arvioidessa voiko riskin ottaa. Riskien valvonnassa käytetään kolmea eri keinoa: riskien mittaamista säännöllisesti valvojien ja valvottavien laatimien raporttien avulla, tarkastuksia ja yhteistyötä muiden valvovien tahojen kuten Suomen Pankin kanssa. (Finanssivalvonta 2015.)

Asiakassuoja

Luottolaissa asiakassuojan lainsäädäntö on laajempi kuin yleisessä kuluttajansuojalaissa ja sen valvonnasta vastaavat päällekkäisesti Finanssivalvonta ja Kuluttaja-asiamies. Asiakkaita suojellaan siitä riippumatta lasketaanko heidät kuluttajiksi muussa lainsäädännössä. Pankki ei saa laatia sopimusehtoja, jotka eivät täytä luottolaitoksen toiminnan ehtoja, tai jos ne ovat asiakkaan kannalta kohtuuttomia. (Kontkanen 2011, 33.)

Pankkisalaisuus

Pankin henkilökunnalla on velvollisuus pankin ja asiakkaan välisen luottamuksen ylläpitämiseksi säilyttää asiakkaiden talous- ja yksityistiedot salassa. Asiakkaaksi lasketaan niin yksityiset ihmiset kuin yritykset ja yhteisöt. Suomen pankkisalaisuusperiaate on kirjattu lakiin alun perin vuonna 1970, vaikka sitä onkin noudatettu yhtä kauan kuin pankkitoiminta on ollut olemassa. (Kontkanen 2011, 33.)

Asiakkaan edut voidaan kuitenkin kiertää tapauksissa, joissa kolmas osapuoli kuten poliisi, verottaja tai Finanssivalvonta tarvitsee asiakkaan tietoja. Menneinä vuosina viranomaisten mahdollisuuksia saada pankkisalaisuuden alaisia tietoja on helpotettu lainsäädännössä. (Kontkanen 2011, 33.)

Pankkien liikesalaisuudet ja asiakkaiden salaisuudet ovat eri asia. Pankkisalaisuudessa on kysymys siitä, että yksittäinen asiakas voidaan poimia tietojen perusteella, kun taas pankin liikesalaisuuksia ovat esimerkiksi markkinointisuunnitelmat. Pankilla on oikeus paljastaa omia salaisuuksiaan vapaasti, mutta vain tietyillä henkilöillä on siihen oikeus. (Kontkanen 2011, 34.)

Rahanpesu ja terrorismi

Rahanpesulain tarkoituksena on estää rikoksilla saavutettujen varojen alkuperän häivyttäminen. Uusittu laki tuli voimaan vuonna 2008 korvaten vuoden 1998 lain. (Kontkanen 2011, 36.) Uudessa laissa on otettu käyttöön riskiperusteinen lähestymistapa jolla tarkoitetaan sitä, että valvonta kohdistetaan niihin asiakkaisiin joilla on suurin riski rahanpesuun. Laki velvoittaa pankkeja valvomaan asiakkaidensa rahaliikennettä ja ilmoittamaan viranomaisille mikäli epäilyttävää toimintaa havaitaan.

Pankeissa tulee olla menetelmät epäilyttävän toiminnan havaitsemiseksi. (Kontkanen 2011, 37.)

Laki edellyttää, että pankki tuntee asiakkaansa eli niin sanotun ”tunnistamisvelvollisuuden”. Tämä tarkoittaa, että pankin tulee asioida todellisten henkilöiden kanssa ja tietää etukäteen millaista toimintaa he harjoittavat tai millaisia palveluita he pankilta tarvitsevat. Tämä koskee asiakkaita kun liiketoimi perustetaan tai kun asiakkaan liiketoimet ylittävät 15000 euron rajan. (Kontkanen 2011, 37.)

Pankeilla on myös lain mukaan selontekovelvollisuus. Kun pankki havaitsee tavallisuudesta poikkeavan liiketoimen, on sen pyydettävä selvitys liiketoimen luonteesta, varojen alkuperästä ja käyttötarkoituksesta asiakkaalta. Mikäli selvitys on riittämätön, tulee pankin tehdä ilmoitus rahanpesun selvityskeskukselle. (Kontkanen 2011, 37.)

Maksupalveluiden tarjonta

Maksupalveluilla tarkoitetaan tilisiirtoja, korttimaksuja ja suoraveloituksia. Tyypillisiä maksupalveluiden tarjoajia ovat pankit, jotka siirtävät osapuolelta toiselle. (Kontkanen 2011, 38.)

Maksupalvelulaki otettiin käyttöön Suomessa vuonna 2010. Lain mukaan maksupalveluita saa tarjota vain pankit oman toimilupansa perusteella sekä Finanssivalvonnan toimiluvan omaavat tai yritykset joilla on Finanssivalvonnan mukaan edellytykset maksupalveluiden tarjoamiseen ilman toimilupaa (Kontkanen 2011, 38.) Tällaisia edellytyksiä ovat esimerkiksi aiemmin toteutetut maksutapahtumat. Finanssivalvonta pitää yllä maksulaitosrekisteriä kaikista niistä palveluntarjoajista, joilla on toimilupa tai jotka saavat harjoittaa toimintaa ilman toimilupaa. (Kontkanen 2011, 39.)

Maksupalvelulain voimaantulo velvoittaa pankkeja antamaan asiakkailleen entistä enemmän tietoa tarjoamistaan maksupalveluista. Sen mukaan asiakkaan tulee saada tietoa puitesopimuksista ja maksutapahtumista. Ennen vuoden 2012 maksupalveludirektiiviä pankkien tuli välittää maksu saajalle kolmen pankkipäivän kuluessa ja sen jälkeen yhden pankkipäivän kuluessa. (Kontkanen 2011, 39.)

3.5 Kansainvälinen yhteistyö organisaatioiden välillä

Edellisissä luvuissa käsiteltiin Suomen eri valvontaorganisaatioiden yhteistyötä toistensa kanssa. Suomen Pankki ja Finanssivalvonta ovat yhteistyössä Euroopan järjestelmäriskikomitean ja sen teknisen komitean kanssa. Suomen Pankki edustaa myös Euroopan Pankkiunionin valvontaelimessä, tekee yhteistyötä Euroopan pankkiviranomaisen, euroalueen Rahoitusvakauskomitean, EU:n talous- ja rahoituskomitean, EKPJ:n maksu- ja selvitysjärjestelmäasioita käsittelevän komitean ja sen työryhmien sekä tietenkin muiden keskuspankkien kanssa. (Suomen Pankki 2014.)

4 Pankkien valvonta Isossa-Britanniassa

Finanssikriisin jälkeisessä Isossa-Britanniassa on pyritty vähentämään riskinottoa finanssimarkkinoilla. Valvonta on kokenut suuria muutoksia 2000-luvulla. Muutoksista suurin oli mahdollisesti luopuminen kolmitahoisesta valvonnasta vuonna 2013. (Economics Online 2015.)

Valvonnan historia

1979 luvulla säädetty pankkilaki (The Banking act 1979) oli ensimmäinen laki, joka teki pankkien valvonnasta lakisääteisen Englannin Pankille. Tätä aiemmat pankkilait koskivat lähinnä Englannin Pankin toimintaa. Asetuksen mukaan yrityksen tuli hakea lisenssi, mikäli ne halusivat ottaa talletuksia vastaan asiakkailta. (Prosperity UK 2009.)

Tätä varsin yksinkertaista lakia seurasivat vuoden 1987 laki, joka korvasi edeltävän 1979 asetuksen tiukentaen valvontaa, sekä vuoden 1998 Englannin Pankin laki (The Bank of England Act), joka siirsi rahapolitiikan sääntelyn Englannin Pankille. (Prosperity UK 2009.)

Pankkien valvonta Iso-Britanniassa oli jaettu kolmen eri auktoriteetin kanssa. Englannin Pankki (Bank of England), Financial Services Authority ja HM Treasury muodostivat niin sanotun kolmijakoisen auktoriteetin. Jokaisen tahon vastuu oli määritelty ymmärryksen muistiossa (Memorandum of Understanding). (Parliament UK 2009.)

Memorandum of Understanding eli MoU, määrää, että eri auktoriteetit joutuvat pitämään yllä viitekehystä toistensa kanssa mikäli maa ajautuu finanssikriisiin. Jokaisella

auktoriteetilla on omat vastuunsa myös finanssikriisin vahinkojen ehkäisemisessä ja hallitsemisessa. (Parliament UK 2009.)

Vuonna 2013 Iso-Britannia ja EU tekivät aloitteen erotella finanssijärjestelmässä tavalliset finanssipalveluita tarjoavat tahot riskejä ottavista tahoista. FSA hajotettiin Financial Services Act 2012:n seurauksena ja sen tilalle syntyivät PRA (Prudential Regulation Authority) sekä FCA(Financial Conduct Authority).(Economics Online 2015.)

4.1 Valvovat viranomaiset

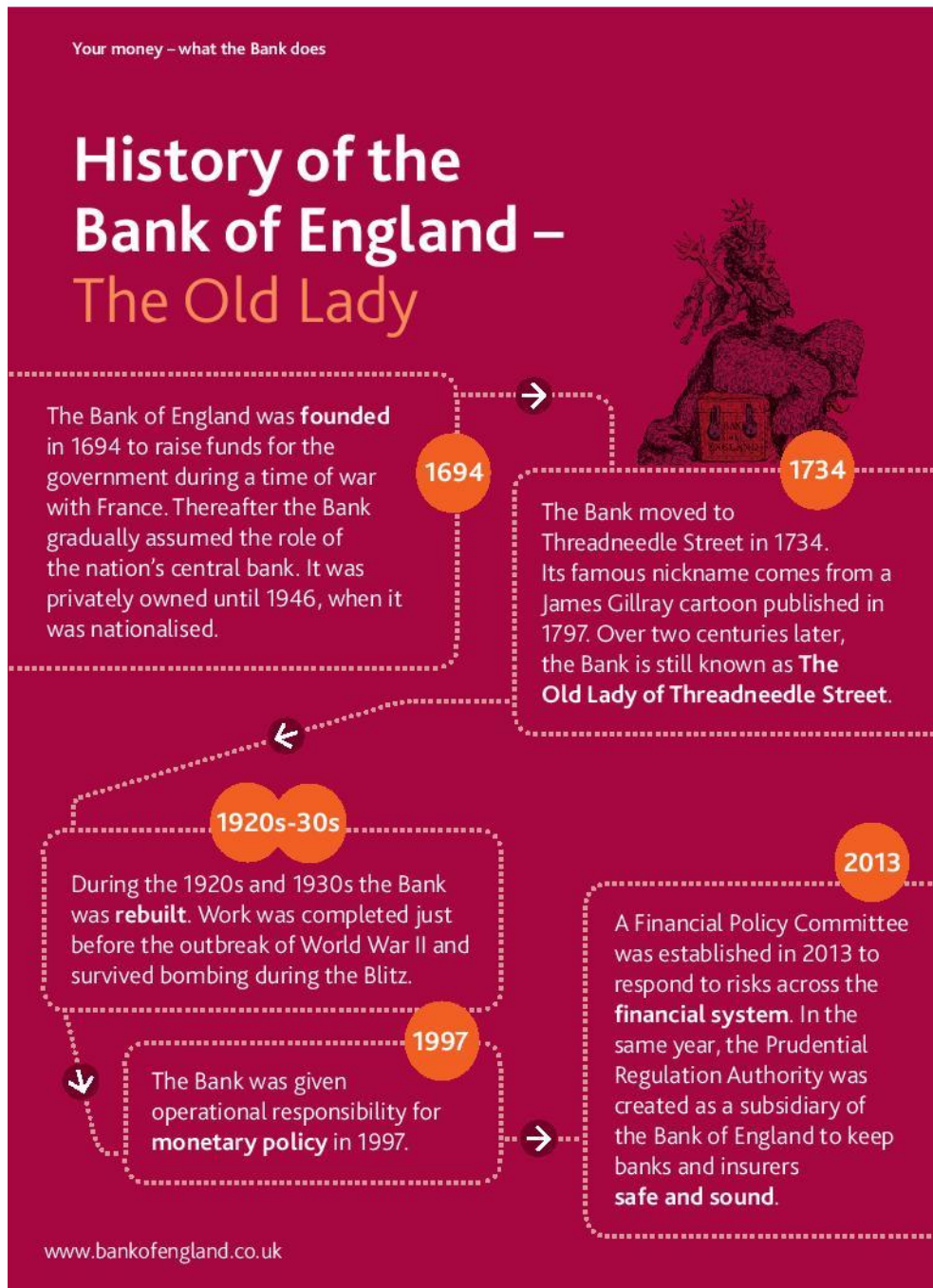
Tässä luvussa käsitellään Ison-Britannian pankkeja valvovia viranomaisia sekä niiden tekemää yhteistyötä, historiaa ja toimintaa.

4.1.1 Englannin Pankki

Englannin Pankki on perustettu vuonna 1694 ja on siitä lähtien toiminut Ison-Britannian keskuspankkina. Se tunnetaan myös nimellä the Old Lady of Threadneedle Street. Pankin tehtävänä on valvoa Englannin rahatalouden ja finanssimaailman vakautta. Sen valvontaelimenä toimii Prudential Regulation Authority. (Bank of England 2015.)

Historia

Englannin Pankki on perustettu vuonna 1694 valtion pankkiirin ja velanhallitsijan toimesta. Sen jälkeen se on kehittynyt maan valuutan hallitsijaksi keskuspankin asemassa. Alla olevasta kuvasta saa selkeän kuvan sen kehittymisestä. (Bank of England 2015.) Historia on kerrottu lyhyesti alla olevassa kuvassa 9.



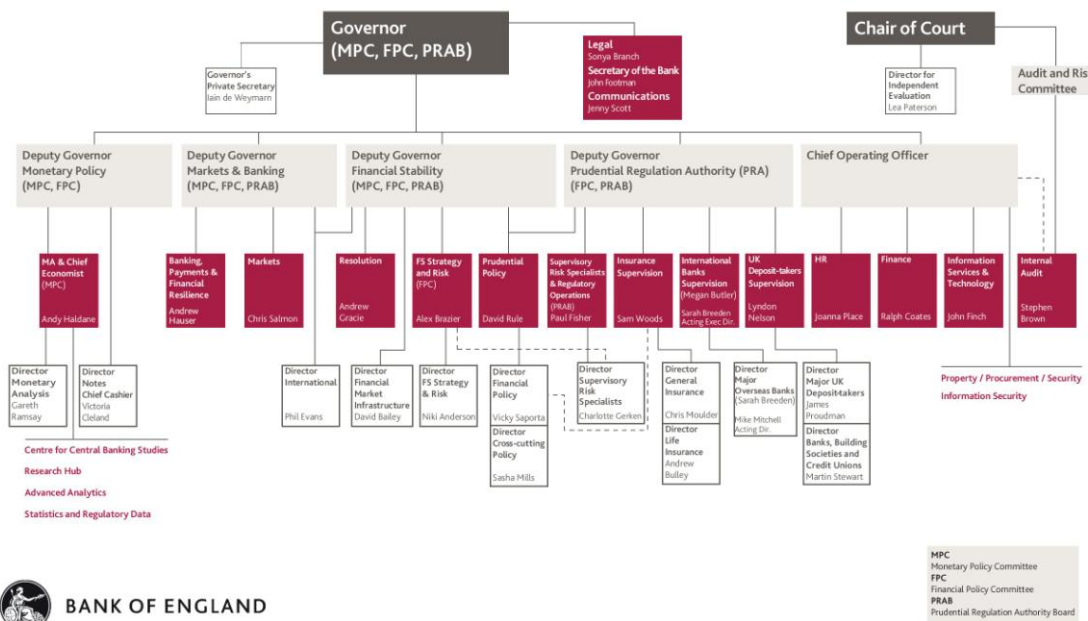
Kuva 9. History of the Bank of England (Bank of England 2015).

Organisaatio

Englannin Pankki on laaja organisaatio, joka sisältää monta pankkien valvonnan kannalta keskeistä organisaatiota, joiden toimintaa käsitellään myöhemmissä luvuissa. Kokonaiskuvan saamisen helpottamiseksi eri tahot ja niiden suhteet toisiinsa näkyvät kuvasta 10.

Englannin Pankkia johtaa hallinnollisesti joukko johtokunnan jäseniä (Chair of Court). Johtokunnan jäsenet nimittää Ison-Britannian hallitus. Johtokunta antaa päivittäisten asioiden hoidon pääjohtaja (Governor) vastuulle, joka puolestaan delegoi tehtäviä alemmille tahoille. Pankki on vastuussa toiminnastaan Parlamentille. Alemmat komiteat MPC, PRA ja FPC ovat kukin omalta osaltaan vastuussa pankkitoiminnan vakaudesta ja kutakin käsitellään omassa luvussaan. (Bank of England 2015.)

Organisation chart



Kuva 10. Organisation chart (Bank of England 2015).

4.1.2 Prudential Regulation Authority

Prudential Regulation Authority eli PRA on Englannin Pankin osanaolevalaitos, jonka tehtävänä on valvoa luottolaitoksia ja niiden toimintaa. Sen alaisuudessa on yli 1700

pankkia, osuuspankkia, investoijaa ja muita finanssi instituutteja. (Bank of England 2015.)PRA syntyi yhdessä FCA:n kanssa vuonna 2012 Finanssipalvelulain (Financial Services Act 2012) seurauksena hajotetusta FSA:sta. (Economics Online 2015.)

Tehtävät ja tarkoitus

PRA:n päätehtävä on edistää luottolaitosten vakautta ja vähentää niiden toiminnan aiheuttamaa riskiä taloudelle. Näinollen PRA:n tehtävänä on edistää koko Ison-Britannian talouselämän terveyttä ja riskittömyyttä. Tämä saavutetaan yrittämällä ehkäistä luottolaitosten kaatuminen sääntelyillä ja asetuksilla, joihin palaan myöhemmin, sekä vähentämällä kaatumisten aiheuttamia vaikutuksia talouteen. Toissijaisena tehtävänä on vakuutuksienantajien sääntely ja näin ollen varmistaa heidän asiakkaillensa suoja riskejä vastaan, mitä en tässä työssä käsittele. (Bank of England 2014, 8.).

PRA:n tehtävien johdosta sen on määrä suunnata suurin osa resursseistaan yrityksiin jotka ovat suurimmassa vaarassa keikuttaa finanssimaailmaa joko leväperäisellä toiminnallaan tai suurella riskillä kaatumiseen. (Bank of England 2014, 8.)

Organisaatio

PRA:ta johtaa kaksitoistahenkinen komitea, jota johtaa Englannin Pankin pääjohtaja (Governor).Hän on yksi kuudesta pankkihenkilökunnan jäsenestä. Muita henkilökunnan jäseniä ovat kolme varapääjohtajaa, PRA:n varatoimitusjohtaja (PRA Deputy Chief Executive). Lisäksi komiteaan kuuluu kuusi ulkoista finanssialan ammattilaista, joiden joukossa on FCA:n toimitusjohtaja (Chief Executive of the Financial Conduct Authority). (Bank of England 2015.)

4.1.3 Financial Policy Committee (FPC)

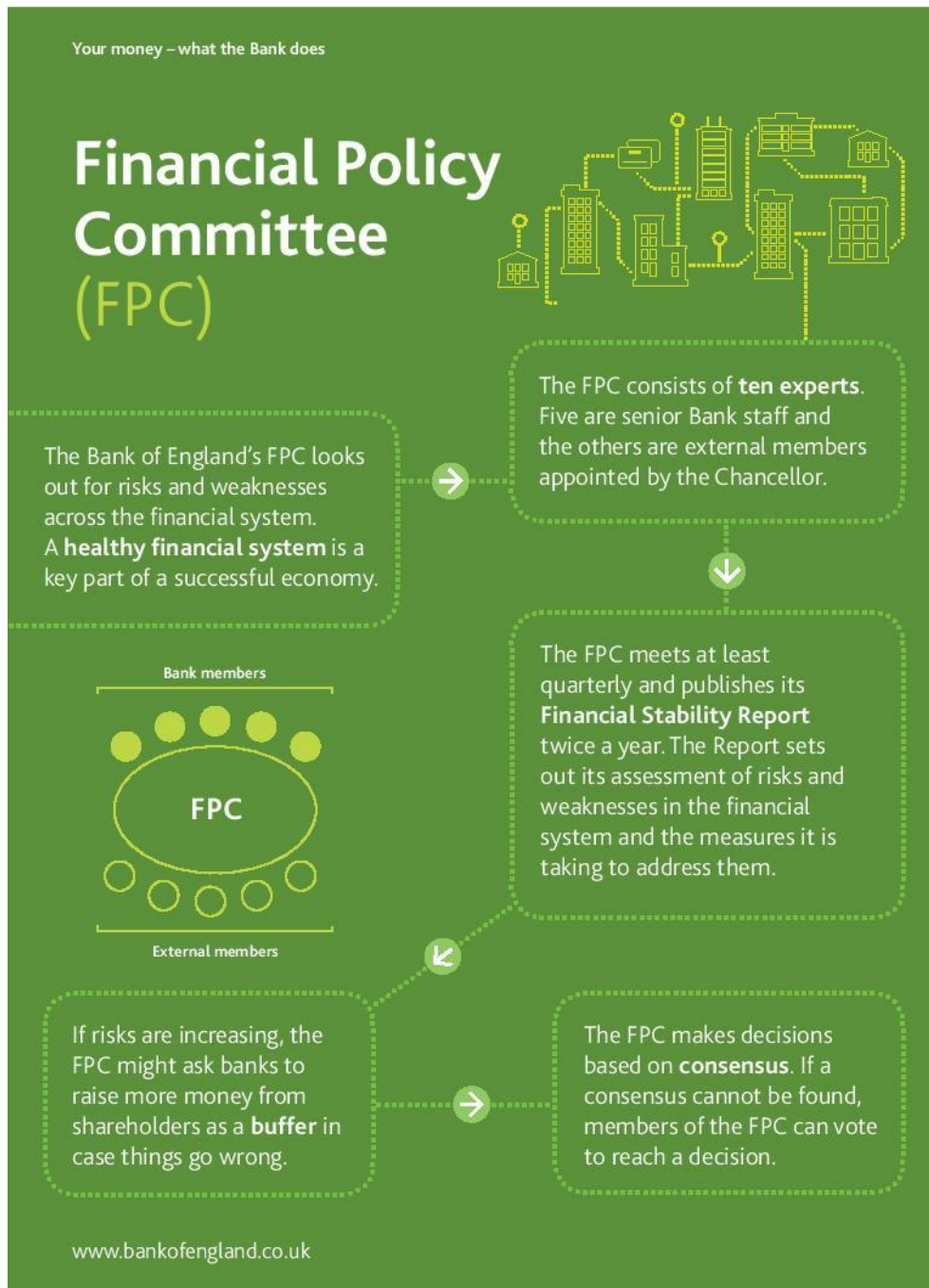
Financial Policy Committeeon Englannin pankin alaisuudessa toimiva komitea jonka tehtävänä on valvoa maan finanssijärjestelmän vakautta. Komitean toimintamalli ja organisaatio pohjautuu aiemmin perustetun Monetary Policy Committeeen malliin. Komitealle on annettu suuri määräysvaltakitkemään pois rahataloutta uhkaavia tekijöitä, kuten liian helposti myönnettäviä luottoja tai riittämättömästi valvottua finanssitoimintaa. Komitea välittää määräykset PRA:lle, jolla on velvollisuus toimia niiden mukaan. (Financial Times 2015.)

Historia

FPC:llä on varsin lyhyt historia. Se on perustettu vuonna 2013 vuoden 2012 Finanssipalvelulain (Financial Services Act 2012) aikaansaamien uudistusten seurauksena. FPC:tä edeltää vuonna 2011 Englannin Pankin perustama ”väliaikainen FPC”, joka hoiti lakisääteisiä tehtäviä FPC:n perustamiseen saakka. Ensimmäinen kokous pidettiin vuonna kesäkuussa vuonna 2011. (Bank of England 2015.)

Organisaatio

Komitea (Kuva 11) koostuu pääjohtajasta (Governor), kolmesta varapääjohtajasta, FCA:n toimitusjohtajasta, Englannin Pankin Finanssivakaus, strategia ja riski-osaston puheenjohtajasta, neljästä kanslerin nimittämästä ulkoisesta jäsenestä (external member). Kuvassa 11 ilmenee komitean toimintamalli. (Bank of England 2015.)



Kuva 11. Financial Policy Committee (Bank of England 2015).

4.1.4 Monetary Policy committee (MPC)

Komitea on Englannin pankin alaisuudessa toimiva yhdeksänhenkinen osasto. Sen tehtävänä on säätää Ison-Britannian pankkien korkotaso ja pitää inflaatiovaltion

säättämällä tasolla. Komitea kokoontuu 12 kertaa vuodessa, mutta vuonna 2014 tehtiin ehdotus jonka mukaan komitean tarvitsisi kokoontua vain 8 kertaa vuodessa johon valtio oli valmis myöntymään. Ehdotus tullaan käsittelemään parlamentissa ennalta määrittelemättömänä ajankohtana. (Bank of England 2015.)

Komitean päätöksenteko on kokonaan avointa julkisuudelle. Kokouksien tapahtumista ja päätöksistä raportoidaan yhdessä komitean jäsenten henkilökohtaisista äänistä asioiden puolesta tai vastaan. Vuodesta 2015 lähtien kokouksien pöytäkirjat julkaistaan kahdeksan vuoden viiveellä. Komitea on velvollinen raportoimaan säännöllisesti Parlamentille ja medialle. (Bank of England 2015.)

4.1.5 HM Treasury

Her/His Majestys Treasury on valtion talous- ja finanssiministeriö. HM Treasury on vastuussa finanssipalvelupolitiikasta. Tämä tehtävä on opinnäytetyön kannalta Treasuryn tehtävistä tärkein sille se kattaa pankkien ja finanssilaitosten sääntelyn, vakauden ja kilpailukyvyn ylläpitämisen. (GOV.UK 2015.)

Tämän lisäksi sen tehtäviin kuuluu huolehtia valtion julkisista menoista kuten eläkkeistä, julkisen sektorin palkoista, sosiaalityöistä, pääomainvestoinneista sekä niin sanotusta annually managed expenditure AME:sta. AME sisältää kaikki lakisääteiset menot, kuten erilaiset tuet ja eläkkeet. Myös lähes kaikki verottaminen kuuluu Treasuryn toimenkuvaan yritysten verotuksesta henkilökohtaiseen verotukseen. Muita tehtäviä ovat erilaiset infrastruktuuria parantavat projektit ja markkinoiden kasvun takaaminen. (GOV.UK 2015.)

Historia

HM Treasuryn juuret ulottuvat aina 1066-luvulle, jolloin normannit valloittivat silloisen Englannin. Nimensä ministeriön on saanut Wilhelm Valloittajan alaisuudessa toimineen Henry the Treasurerin mukaan, jonka on uskottu toimineen valtion rahojen hoitajana. Lähes koko keskiajan Treasuryn hallinto kuului valtiovarainministerille (Exchequer). Vuoden 1834 Treasury luopui puisten merkkien käyttämisestä saatujen varojen merkitsemiseen tulipalon tuhotessa toimitilat. (United Kingdom dept management office 2015.)

Kun Englannin Pankki perustettiin vuonna 1694, valtion velan hoitaminen siirrettiin sen tehtäväksi Treasuryltä. 1700 luvulla kansalaisten kulutusta alettiin tarkkailla finanssimarkkinoiden kasvun seurauksena. Vuonna 1997 rahatalouspolitiikan hoito siirrettiin Englannin Pankille ja Treasurylle jäi fiskaalisen politiikan hoitaminen, mikä johti Yhdistyneiden Kuningaskuntien velkahallintoviraston luomiseen (DMO). (United Kingdom dept management office 2015.)

4.2 Financial Conduct Authority (FCA)

FCA on Ison-Britannian hallituksen ulkopuolinen organisaatio. Se saa rahoituksensa kokonaisuudessaan yrityksiltä, joita se valvoo. Kuitenkin FCA on velvollinen vastaamaan teoistaan HM Treasurylle ja sen kautta Parlamentille. FCA:n tehtäviä ovat vuoden 2012 Finanssipalvelulain (Financial Services Act 2012) mukaan suojella kuluttajia, rahoitusmarkkinoita ja edistää kilpailua. Sen toiminta pankkien valvonnan suhteen voidaan jakaa kolmeen osaan: valtuuttamiseen, valvontaan ja toimeenpanoon. (FCA 2015.)

Historia

Vuonna 1997 Valtiokonttorin(Exchequer) kansleri päätti uudistaa talouden valvontaa Isossa-Britanniassa. Näiden uudistusten joukossa oli määräys perustaa FSA arvopaperi- ja investointilautakunnan tilalle. FSA otti vastaan alkuperäiset tehtävänsä: pankkien valvonnan Englannin pankilta, hinnoitteluauktoriteetin Lontoon pörssiltä sekä investointipalveluiden valvonnan. Myöhemmin FSA:n tehtäviin lisättiin kuulumaan kiinnitysten ja yleisvakuuksien valvominen sekä toimivalta estää markkinoiden väärinkäyttö. (FCA 2015.)

Vuoden 2012 Finanssipalvelu pöytäkirjan (Financial Services Act 2012) mukaan FSA hajotettiin ja SCA sekä PRA perustettiin. SCA sai tällöin uudet tehtävät ja niihin asennoitumisen. (FCA 2015.)

Organisaatio

FCA koostuu yhdeksästä osastosta joilla jokaisella on oma tehtävänsä. Osastot tekevät yhteistyötä FCA:n päämäärien saavuttamiseksi erilaisten komiteoiden valvonnan alaisuudessa. Osastot ovat vastuussa johtokunnalle toiminnastaan. (FCA 2015.)

4.2.1 Lainsäädäntö

Tässä luvussa käsitellään Isossa-Britanniassa säädettyjä lakeja. Niistä on otettu esille vain pankkien valvontaa koskevat keskeiset lait.

2009 Pankkilaki (Banking act 2009)

Laki korvasi edellisenä vuonna säädetyn pankkilain (Banking Act 2008). Osaan lain sisällöstä viitataan aiemmissa ja tulevista luvuissa. Sen tärkeimpänä uudistuksena on viranomaisille annettujen tehokkaampien työkalujen käyttö taloudellisissa vaikeuksissa olevien pankkien käsittelemiseksi. Se nimettiin special resolution regimeksi (SRR) ja sen toimintatavat ovat pankin myyminen yksityisille ostajille, niin sanotulle siltapankille tai julkiselle sektorille, uudistetut toimintatavat maksukyvyttömiä pankkien osalta; pankkien johdolle uusia menetelmiä kaatuneiden osittain omistettujen pankkien hallinnossa. Laki vakiinnuttaa Englannin Pankin asemaa pankkien välisten maksujen valvojana ja muuttaa sen asemaa pankkien valvonnassa. Lain seurauksena perustettiin myös myöhemmin hajotettu FSC. (Parliament.uk 2009.)

2012 Finanssipalvelulaki (Financial Services Act 2012)

Finanssipalvelulaki sisältää viisi pääkohtaa, joista kaksi ovat opinnäytetyön kannalta tärkeitä. Kohdat ovat: Special resolution regimen laajentaminen, lakiuudistus markkinamanipuloinnista ja väärän informaation jakamisesta, kuluttajaluottojen valvonnan siirto FCA:lle, benchmarkingin eli vertailukehittämisen sekä luottoluokitusten kategoriointi valvottaviksi asioiksi sekä hyväksynnän, ohjauksen, kurinalaisuuden ja hallinnon siirto FSMA:n piiriin. (Bates 2015, 1.)

4.3 Yhteistyö organisaatioiden välillä

Yhteistyö eri organisaatioiden välillä on välttämätöntä tehokkaan valvonnan takaamiseksi. Tässä luvussa käydään läpi tärkeimmät yhteistyökumppanit ja niiden tekemä yhteistyö.

Englannin Pankki ja PRA

Osana Englannin Pankkia on selvää, että sen ja PRA:n välillä tapahtuu yhteistyötä. Suuri määrä tietoa kulkee organisaatioiden välillä käsitellen muun muassa

finanssisektorilla ja pörssissä tapahtuvia muutoksia sekä niiden vaikutusta finanssipolitiikkaan merkitsevällä tavalla, talouspolitiikkaa ja päätöksien tekoa.

Kuten aiemmin on mainittu, PRA osana Englannin Pankkia valvoo talouden ja valuutan vakautta ja yrityksiä, jotka voivat olla haitaksi niille vastuuttomuudellaan sisäisessä valvonnassa. (Bank of England 2014, 14.)

FCA ja PRA

MoU:ssa on määritelty alueet, joilla FCA ja PRA tekevät yhteistyötä. Alueet ovat informaation jakaminen säännöllisesti ja ajallaan tehokkaan valvonnan edellyttämiseksi. Asiakassalaisuuksien säilyttämisen. Molemminpuolinen konsultointi säännösten ja linjausten laatimisestavälttämisen toisen osapuolen toiminnan vaikeuttamista. Kaikkien yritysten toimilupien sallimisprosessissa yhdessä valvottavien yritysten (Dual regulated firms) valvonnassa sekä ulkomaalaisten että kansainvälisten pankkien valvonnassa. (Bank of England 2014, 14.)

PRA ja muut yhteistyökumppanit Isossa-Britanniassa

PRA joutuu usein tekemään yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa suorittaessaan omia tehtäviään tai auttaessa muita niiden tehtävissä. Yhteistyökumppanien kanssa toimiessaan PRA soveltaa useampaa sääntöä (Bank of England 2014, 15.):

1. Yhteistyökumppanin ja PRA:n täytyy kyetä suorittamaan oma tehtävänsä yhteistyöstä tehtäessä.
2. Yhteistyökumppanin kanssa toiminnasta ei synny riskejä PRA:lle tai yhteistyökumppanille.
3. Preskriptiivisiä eli ohjailevia lähestymistapoja käyttävien yhteistyökumppanien välttäminen mikäli mahdollista oman tuomiovallan ja joustavuuden säilyttämiseksi.
4. Tasavälisten tilannekatsausten suorittaminen kumppanin kanssa MoU:n ajanmukaisuuden turvaamiseksi organisaatiossa.

Kansainväliset tahot

Pankkitoiminnan kansainvälisyydestä johtuen monessa maassa toimivien pankkien valvonnassa on tehtävä yhteistyötä monien eri maiden valvontaviranomaisten kesken. Tämän kansainvälisen yhteistyön pelisääntöjä säätelee pääasiassa Baselin pankkivalvonnan komitea (Basel Committee on Banking Supervision) sekä Financial Stability Board, joiden toimintaan käsitellään seuraavassa luvussa. PRA on aktiivisena osana kansainvälisessä pankkitoiminnan valvonnassa ja tekee edellä mainittujen tahojen kanssa yhteistyötä. (Bank of England 2014, 15.)

4.4 Valvottavat rahoituslaitokset

Tässä luvussa käsitellään Ison-Britannian pankkeja ja muita luottolaitoksia sekä niiden asemaa valvonnan piirissä.

Vähittäispankit, hypoteekkiyhdistykset ja investointipankit

Vähittäispankit, joiden kutsumanimi on Isossa-Britanniassa myös high street bank, toimivat katutasossa. Ne tekevät suurimman osan liikevaihdostaan yksittäisiltä ihmisiltä tai pieniltä yrityksiltä saatavilla korkotuloilla, kiinnityksillä ja vakuutuksilla. (Brightside 2015.)

Hypoteekkiyhdistys on myös eräänlainen vähittäispankki, joka muistuttaa osuuspankkia. Se tarjoaa palveluitaan vain jäsenilleen jotka ovat samalla sen omistajia. (Investopedia 2015.)

Investointipankit ottavat vastaan valuuttaa yrityksiltä tai varakkailta henkilöiltä ja ostavat näillä rahoilla osakkeita pörssistä. Pankki saa osuuden asiakkaidensa voitoista tai myymällä talousneuvontaa. (Brightside 2015.)

Osuuspankit

Osuuspankkien toimintaperiaate on, että jäsenet yhdistävät varansa pankkiin, joka sen jälkeen lainaa näitä varoja jäsenille (Investopedia 2015). Vuodesta 2013 lähtien osuuspankkien valvonnasta on vastannut FCA ja valtuuttamisesta PRA (ScotWest 2015.)

Kiinnelainayritykset

Kiinnelainayritykset sekä yksittäiset henkilöt, jotka harjoittavat kiinnityksiä, kuuluvat FCA:n valvonnan piiriin. Tämä tarkoittaa että heidän täytyy hankkia FCA:n valtuutus

toiminnalleen. FCA yrittää myös suojella kiinnelainayrityksien asiakkaita tilanteissa, joissa ne joutuvat maksuvaikeuksiin. (FCA 2015.)

Aiemmin asiakkaille annettiin asuntolainoja liian heikoin perustein, mikä johti ongelmiin asiakkaiden joutuessa maksuvaikeuksiin. Tästä syystä vuonna 2014 annettujen uusien sääntöjen mukaan asuntolainaa voi antaa vain, mikäli asiakkaalla on varaa siihen ja on elämäntilanteessa, jossa tarvitsee sitä. Nämä säännöt koskevat vain tilanteita joissa asiakkaan asunto on panttina asuntolainalle. (FCA 2015.)

Ulkomaalaiset luottolaitokset

Vuoden 2013 pankkiuudistus (The Financial Services (Banking Reform) Act 2013) loi lain mukaisen viitekehyksen HM Treasurylle ulkomaalaisten luottolaitosten valvonnan uudistamiseksi. Uuden lainsäädännön mukaan ulkomaalaiset luottolaitokset, joilla on toimipiste Ison-Britannian alueella, muuttuvat vuoden 2000 rahoituspalveluja ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain (Financial Services and Markets Act 2000) mukaan vastuullisiksi oikeushenkilöiksi (relevant authorised persons eli RAPs). Näin ollen yritykset ovat oikeudellisessa vastuussa esimerkiksi mikäli ne aiheuttavat taloudellista epävakautta toiminnallaan Isossa-Britanniassa. (GOV.UK 2015.)

4.5 Valvonnan kohteet

Tässä luvussa käydään läpi kahden tärkeimmän Isossa-Britanniassa pankkeja sääntelevän tahon asettamia standardeja. PRA ja FCA joiden organisaatio on käsitelty aiemmissa luvuissa.(FCA 2015.)

4.5.1 PRA

PRA:lla on vastuu talletuspankeista, vakuutusyhtiöistä ja suurista investointiyrityksistä sekä muista finanssialan yrityksistä (FCA 2015). Tarkoituksena on luoda vakaa ympäristö, jossa yritykset voivat harjoittaa toimintaansa.(Economics Online 2015).

Valtuuttaminen

Yrityksen tulee hakea PRA:n hyväksyntä toiminnalleen, mikäli yritys harjoittaa PRA:n valvontaan kuuluvaa toimintaa. Yrityksellä on myös velvollisuus tehdä ilmoitus tai hakea lupa PRA:lta, mikäli omistajuus vaihtuu,jos yritys on toiminut ulkomailla ja

haluaa siirtää toimintansa Isoon-Britanniaan tai sieltä pois sekä moniin yhdessä valvottavien (dual regulated) yritysten organisaation muutostilanteisiin.(Bank of England 2015.)

Oma pääoma ja maksuvalmius

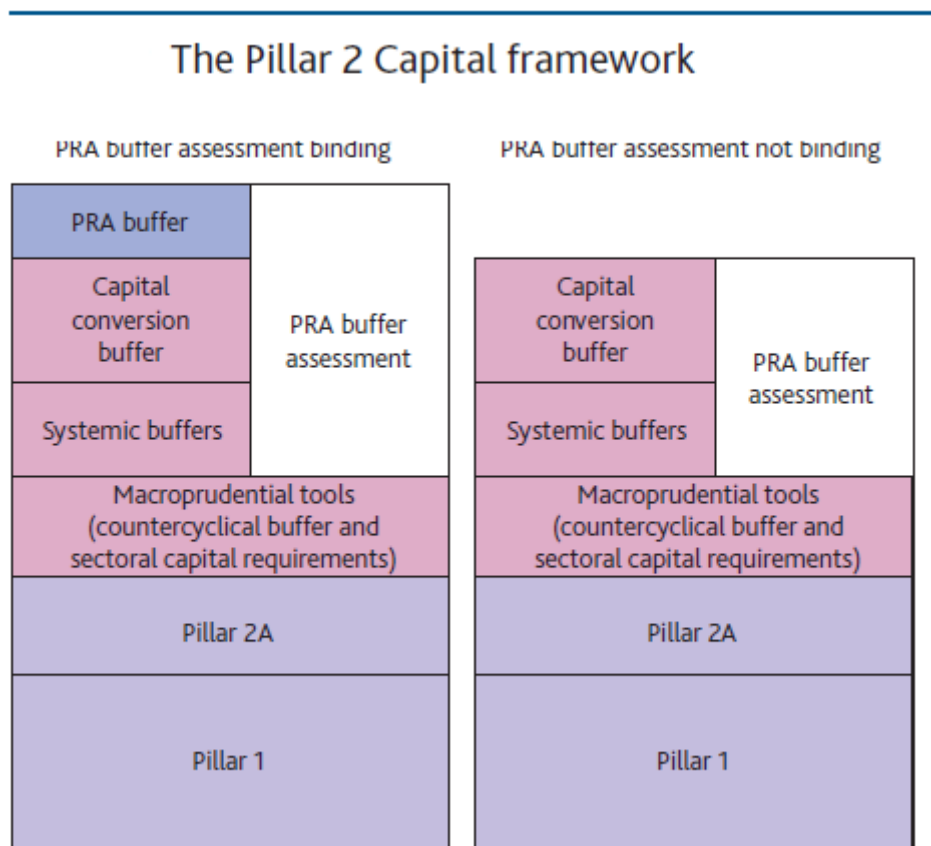
Pankin tulee ylläpitää riittävää pääomaa niin laadullisesti kuin määrällisesti. Näin pidetään yllä sijoittajien luottamusta ja vähennetään riskiä maksukyvyttömyydestä. Erityisen tärkeää tämä on talletuspankeille ja investointiyrityksille, joilla on paljon vierasta pääomaa sekä lyhyet maksuajat. PRA voi määrätä minimipääoman yrityksille, mutta yrityksellä on itse velvollisuus varmistaa pääoman riittävyys.(Bank of England 2015.)Tarkempia tietoja on esitetty luvussa, jossa käsiteltiin Basel III sekä CRD IV:tä (capital requirement directive). Taulukon 2 mukaan pääoma on heitteletynyt nykyvuosina suuresti 4-7 % välillä.

Vuosi	Arvo	Muutos, %
2014	5.62	-11.41 %
2013	6.35	15.18 %
2012	5.51	8.03 %
2011	5.10	-4.97 %
2010	5.37	-0.50 %
2009	5.39	22.57 %
2008	4.40	-20.00 %
2007	5.50	-9.84 %
2006	6.10	-7.58 %
2003	6.60	-33.33 %

2002	9.90	16.47 %
2001	8.50	

Taulukko 2. Pankin oman pääoman ja varojen suhde (Knoema 2014)

Pankeille, investointiyrityksille sekä hypoteekkiyhdistyksille (building society) on määritelty PRA:n ja Basel III:n toimesta minimipääomataso ja puskuritaso sen päälle. Tämä on määrätty Baselin ja EU:n riskipainotetussa kehyksessä vuonna (Basel and EU risk-weighted framework). PRA teki vuonna 2015 Pilari 2 -viitekehyksen (Kuva 12)pääoma kehyksen Baselin säännösten mukaan lisäten sien päälle oman bufferitason. (Bank of England 2015.)



Kuva 12. The Pillar 2 Capital Framework (Bank of England 2015).

Yritysten tulee kyetä selviytymään menoistaan ajallaan, mukaan lukien stressitilanteissa. PRA:n käytännön mukaan yritys on ensisijaisesti itse vastuussa maksuvalmiutensa säilymisestä. (Bank of England 2015.)

Riskienhallinta, johtaminen

Jotta yrityksellä olisi oikeus jatkaa valvonnan alaisuudessa olevaa toimintaansa, sen täytyy täyttää PRA:n asettamat ehdot hallinnon ja riskienhallinnan suhteen. Tämä pätee niin toimiluvan hankkimisessa kuin jokapäiväisessä toiminnassa. Riskienhallinta ja lakien noudattamisen valvominen on pääasiassa pankin johtoryhmän tehtävä. PRA valvoo täyttääkö yritys asetetut vaatimukset (Liite 2). PRA kiinnittää huomiota kolmeen asiaan arvioidessaan hallinnon riittävyyttä: kulttuuriin, käytökseen, pätevyYTEEN sekä rakenteeseen. (Bank of England 2015.)

Elvyttäminen ja toiminnan lopettaminen

Talouden vakauden kannalta merkittävä negatiivinen vaikutus on pankin konkurssi. Tästä syystä PRA pyrkii pitämään pankin kaatumisen hallittuna ja takaamaan, että sen tuottamat kriittiset palvelut eivät katkea välittömästi, samalla estäen ketjureaktion syntyminen. (Bank of England 2015.)

PRA ja EU ovat tehneet yhteisen direktiivin pankkien elvyttämisestä ja toiminnan lakkauttamisesta (Bank Recovery and Resolution Directive eli BRRD). BRRD antaa viranomaisille työkalut ja toimivallan pankkien mennessä konkurssiin tai niiden toiminnan rautessa. Pankeilla on myös velvollisuus antaa tarvittava tieto sekä laatia toimintasuunnitelma toiminnan lopettamisesta tai keskeytymisestä sekä tehdä tarvittavat toimenpiteet toiminnan jatkamiseksi. BRRD viimeisteltiin vuonna 2014 ja se loi yhtenäisen kehyksen EU:n alueelle pankkien kaatumisen käsittelystä. (Bank of England 2015.)

PRA:n säännökset

PRA:n valvomien yritysten täytyy hyväksyä joukko sääntöjä ja ohjeita, mikäli ne haluavat jatkaa toimintaansa. Tärkeimpiä sääntöjä on 8 (Bank of England 2014, 11):

1. Yrityksen tulee harjoittaa toimintaansa yhtenäisesti.
2. Yrityksen tulee harjoittaa toimintaansa asianmukaisella taidolla, huolellisuudella ja varovaisuudella.

3. Yrityksen tulee toimia taloudellisesti.
4. Yrityksellä täytyy olla jatkuvasti riittävät taloudelliset varat.
5. Yrityksellä tulee olla käytössä tehokas järjestelmä riskien hallintaan ja käsittelyyn.
6. Yrityksen täytyy hoitaa suhteensa tehokkaasti ja vastuullisesti.
7. Yrityksen täytyy tehdä yhteistyötä valvojiensa kanssa avoimesti ja pitää nämä ajan tasalla yrityksen asioista, jotka PRA katsoo tarpeellisiksi.
8. Yrityksellä tulee olla valmius toteuttaa PRA:n antamat päätökset järjestelmällisesti minimoiden palveluihin kohdistuvat häiriöt.

4.5.2 FCA

FCA:lla on vastuu niistä finanssialan yrityksistä, jotka eivät kuulu PRA:n valvonnan piiriin. Näitä yrityksiä ovat varainhoitajat (asset manager), finanssineuvojat (financial adviser) kiinnelaina (mortgage) sekä vakuutusvälittäjät (insurance broker). (FCA 2015.) FCA toimii muutoin lähinnä valvovana elimenä varmistaen, että asetettuja säädöksiä noudatetaan, ylläpidetään tervettä kilpailua sekä estetään pankkeja hyväksikäyttämästä asemaansa. (Economics Online 2015.) Yrityksen tulee hakea FCA:lta valtuutus toiminnalleen, jonka myöntämiseksi niiden tulee täyttää FCA:n vaatimukset. (FCA 2015).

Valvonta

FCA:n vastuulla on valvoa yli 73 000 yritystä joiden joukossa on pankkeja, vakuutusalan yrityksiä, investoijia ja monia muita. Tarkkailumalli perustuu kolmen pilarin varaan: suuryrityksiä tai yritysryhmiä tarkkaillaan erikseen kohdetta varten suunnitellulla mallilla, reaktiivinen valvonta riskien esiintyessä ja sektorikohtainen valvonta jossa riskejä tarkkaillaan laajemmassa mittakaavassa. (FCA 2015.)

Toimeenpano

Toimeenpanolla tarkoitetaan rangaistustoimia yrityksille ja henkilöille, jotka rikkovat sääntöjä ja säännöksiä. Rangaistuksen mahdollisuudella pyritään estämään rikkomusten aiheuttaminen tiedossa olevien vastatoimien pelosta. FCA pyrkii tekemään yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa ongelmien ennaltaehkäisemiseksi jo varhaisessa

vaiheessa. Tämän suorittamiseksi FCA:lla on käytössään kaikki rikosoikeudellinen, siviilioikeudellinen ja muu valta, jota tarvitaan.(FCA 2015.)

5 Erot Suomen ja Ison-Britannian valvonnassa

Historia

Erot Suomen ja Ison-Britannian valvonnassa pohjautuvat omalta osaltaan historiallisiin seikkoihin. Suomen valvonnan historia on satoja vuosia nuorempivaikka jo vuonna 1663 Suomessa olikin jo valvontaa Stockholms Bancon toimesta (Kontkanen 2011,39), kun taas Ison-Britannian valvonnan historia juurtaa jo 1066-luvulle. Maiden keskuspankit ovat eräitä maailman vanhimpia. Englannin Pankki perustettiin vuonna 1694 ja on maailman toiseksi vanhin keskuspankki, siinä missä Suomen Pankki on maailman neljänneksi vanhin ja perustettu vuonna 1811. Historiallisten seikkojen lisäksi suuremmasta asukasluvusta johtuen Isossa-Britanniassa on kehittynyt rakenteellisesti erilainen järjestelmä.

Rakenne

Suurimmat erot maiden välillä ovat omasta mielestäni rakenteellisia. Isossa-Britanniassa pankkien valvonta on pitkälti jaettu Englannin Pankin alaisuudessa toimivien Prudential Regulation Authorityn ja sitä tukevan Financial Policy Committeeen sekä Englannin Pankin ulkopuolella toimivan Financial Conduct Authorityn välillä. Suomessa taas pääasiassa valvonnasta vastaa Finanssivalvonta, joka on yhteistyössä Suomen Pankin kanssa, mutta toimii siitä erillään. Isossa-Britanniassa on myös suurempi määrä organisaatioita jotka osallistuvat kukin omalla tavallaan pankkien valvontaan. Tämä puolestaan lisää eri organisaatioiden välistä yhteistyötä Isossa-Britanniassa. Isossa-Britanniassa on myös kiinnelaina yrityksiä toisin kuin Suomessa, jossa kiinnitysten antamisesta vastaavat viranomaiset.

Lainsäädäntö

Koska molemmat tarkkailumaat ovat Euroopan Unionin jäseniä, ei niiden valvonnan välillä ole suuria lainsäädännöllisiä eroja. Toki molemmat maat säätävät omat lakinsa, mutta niiden pohjana käytetään kansainvälisiä sopimuksia ja asetuksia kuten Basel III säännökset ja Euroopan Pankkiviranomaisen ohjeistukset. Nämä säännökset koskevat

luottolaitosten vakavaraisuutta, omaa pääomaasekä maksukykyä. Toisaalta PRA on asettanut oman puskuritason pääomalle. Ehkä yksi suurin ero on Suomen jäsenyys euroon, mikä tarkoittaa Euroopan keskuspankin pitävän auktoriteettia valuuttaa koskevilla asioilla. Näin ollen Iso-Britannia ei ole myöskään EKP:n yhteisessä valvontamekanismissa (YVM) edustettuna. Tämän lisäksi pankin toimiluvan myöntävät Isossa-Britanniassa PRA tai FCA, mutta Suomessa pankin on saatava EKP:ltä toimilupa.

6 Pohdinta

Opinnäytetyön tekeminen oli paljon aikaa vievä prosessi, mutta uskon saaneeni siitä paljon irti. Sain kerättyä paljon tietoa Suomen, Ison-Britannian ja kansainvälisen pankkivalvonnan rakenteesta sekä kehittämisestä. Työtä tehdessäni aukeni jatkuvasti uusia kysymyksiä jotka kaipasivat vastauksia. Näihin kysymyksiin vastauksia etsiessäni uskon saaneeni melko syvällisen kuvan tutkimusaiheestani ja näin avartaen omaa tietämystäni.

Opinnäytetyön materiaalin keräämisessä onnistuin kohtalaisen hyvin. Aineiston keräämistä vaikeutti osaltaan valtava tiedon määrä jonka keskeltä piti etsiä tarvittava tieto vanhentuneen tai turhan tiedon seasta. Toisaalta myös osan materiaalin löytäminen suomen kielellä oli mahdotonta joten jouduin kääntämään englannista suomeksi mikä toi osaltaan ongelmia asiasisällön ymmärtämisen kanssa. Tästä huolimatta uskon saaneeni käyttökelpoista materiaalia työni tekemiseen.

Jos aloittaisin työni tekemisen nyt, tekisin muutamia asioita toisin. Ensiksi muuttaisin järjestytystä jossa rupesin asioita käsittelemään. Aloitin työn tekemisen sen keskiosasta jonka jälkeen siirryin sen alkuosan kirjoittamiseen. Tämä vaikeutti prosessia ja teki siitä epäselvää. Toiseksi olisin kriittisempi lähteiden kanssa. Muutaman kerran jouduin uudelleen kirjoittamaan tai poistamaan kappaleita käytettyäni lähteitä joissa oli virheellistä tai vanhentunutta tietoa.

Aiheesta saisi varmasti tehtyä jatkotutkimuksia joko avaamalla tarkemmin asioita joita olen vain sivuttanut tai ottamalla eri maita tarkasteluun. Lisäksi lainsäädäntö ja organisaatioiden rakenteet muuttuvat jatkuvasti joten tulevaisuudessa työni voi olla osittain vanhentunut.

Lähteet

- Bank of England. 2015. About the Bank. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/about/Pages/default.aspx>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. Authorisations. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/pru/Pages/authorisations/default.aspx>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. Capital and liquidity. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/pru/Pages/supervision/banking/capitalliquidity.aspx>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. Financial Policy Committee. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/financialstability/Pages/fpc/default.aspx>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. Financial Policy Committee. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/education/Documents/resources/postcards/fpc2.pdf>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. History. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/about/Pages/history/default.aspx>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. History of the Bank of England – The Old Lady. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/education/Documents/resources/postcards/history2.pdf>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. How we are governed. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/about/Pages/governance/default.aspx>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. Management and governance. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/pru/Pages/supervision/banking/riskmango.aspx>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. Monetary Policy Committee (MPC). Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/monetarypolicy/Pages/overview.aspx>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. Organisation chart. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/about/Documents/pdfs/orgchart.pdf>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. Prudential Regulation Authority Board members. Bank of England. <http://www.bankofengland.co.uk/about/Pages/people/prapeople.aspx>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. Prudential Regulation Authority. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/pru/Pages/default.aspx>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. Recovery and resolution. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/pru/Pages/supervision/banking/recoveryresolution.aspx>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. Regulatory data. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/pru/Pages/regulatorydata/default.aspx>. 18.9.2015.
- Bank of England. 2015. The Prudential Regulation Authority’s approach to banking supervision. Bank of England.
<http://www.bankofengland.co.uk/publications/Documents/pruapproach/bankingappr1406.pdf>. 16.10.2015.

- Bates, C. 2015. A brief overview of the financial services act 2012 and the new UK financial regulation framework. Clifford Chance.
http://www.cliffordchance.com/briefings/2013/03/a_brief_overviewofthefinancialservicesac.html. 20.12.2015.
- Brightside. 2015. Different types of bank explained. Brightside.
<http://www.brightknowledge.org/knowledge-bank/business-and-finance/features-and-resources/different-types-of-bank-explained>. 15.12.2015.
- Economics Online. 2015. Banking Regulations. Economics Online.
http://www.economicsonline.co.uk/Business_economics/Banking+regulation.html. 29.8.2015.
- Eduskunta. 2015. Toimielimet. Eduskunta.
<https://www.eduskunta.fi/FI/kansanedustajat/toimielimet/Sivut/default.aspx>. 17.9.2015.
- Euroopan Keskuspankki. 2015. Euroopan Keskuspankki. Euroopan Keskuspankki.
<https://www.ecb.europa.eu/ecb/html/index.fi.html>. 20.10.2015.
- Euroopan Keskuspankki. 2015. Makrovakaupolitiikka ja rahoitusvakaus. Euroopan Keskuspankki.
<https://www.ecb.europa.eu/ecb/tasks/stability/html/index.fi.html>. 13.11.2015.
- Euroopan Keskuspankki. 2015. Supervisory practices. Euroopan Keskuspankki.
<https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/html/index.en.html>. 20.10.2015.
- Euroopean Banking Authority. 2015. Tavoitteet ja tehtävät. Euroopean Banking Authority. https://www.eba.europa.eu/languages/home_fi. 20.10.2015.
- FCA. 2015. Enforcement. FCA. <http://www.fca.org.uk/firms/being-regulated/enforcement>. 5.11.2015.
- FCA. 2015. Getting a mortgage. FCA. <http://www.fca.org.uk/consumers/financial-services-products/mortgages/mortgage-market-review>. 5.11.2015.
- FCA. 2015. History of the FCA. FCA. <http://www.fca.org.uk/about/history>. 5.11.2015.
- FCA. 2015. How we are structured. FCA. <http://www.fca.org.uk/about/structure>. 5.11.2015.
- FCA. 2015. How we operate. FCA. <http://www.fca.org.uk/about/operate>. 5.11.2015.
- FCA. 2015. How we supervise firms. FCA.
<http://www.fca.org.uk/about/what/regulating/how-we-supervise-firms>. 5.11.2015.
- FCA. 2015. Mortgages. FCA. <http://www.fca.org.uk/consumers/financial-services-products/mortgages>. 5.11.2015.
- FCA. 2015. Our approach to regulation. FCA.
<http://www.fca.org.uk/about/what/regulating>. 5.11.2015.
- FCA. 2015. What we do. FCA. <http://www.fca.org.uk/about/what>. 5.11.2015.
- Financial Stability Board. 2015. About the FSB. Financial Stability Board.
<http://www.financialstabilityboard.org/about/>. 1.10.2015.
- Financial Stability Board. 2015. Our History. Financial Stability Board.
<http://www.financialstabilityboard.org/about/history/>. 1.10.2015.
- Financial Times. 2015. Definition of Financial Policy Committee FPC. Financial Times.
<http://lexicon.ft.com/Term?term=Financial-Policy-Committee--FPC>. 20.9.2015.
- Finanssivalvonta. 2015. Euroopan finanssivalvontajärjestelmä. Finanssivalvonta.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/EU-valvonta/Pages/Default.aspx>. 15.12.2015.

- Finanssivalvonta. 2015. Fiva organisaatio. Finanssivalvonta.
http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Fiva/Organisaatio/Documents/Fiva_organisaatio.pdf. 14.9.2015
- Finanssivalvonta. 2011. Historia. Finanssivalvonta.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Fiva/Organisaatio/Pages/Historia.aspx>. 14.9.2015.
- Finanssivalvonta. 2015. Organisaatio. Finanssivalvonta.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Fiva/Organisaatio/Pages/Default.aspx>. 14.9.2015
- Finanssivalvonta. 2015. Riskien valvonta. Finanssivalvonta.
http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Valvonta/Riskien_valvonta/Pages/Default.aspx. 14.1.2016
- Finanssivalvonta. 2015. Sääntely. Finanssivalvonta.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Pages/Default.aspx>. 14.9.2015.
- Finanssivalvonta. 2015. Talletuspankit. Finanssivalvonta.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Palveluntarjoajat/Pankkiala/Talletuspankit/Pages/Default.aspx>. 14.9.2015
- Finanssivalvonta. 2015. Toimivalta ja toiminnan rahoitus. Finanssivalvonta.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Fiva/Toimivalta/Pages/Default.aspx>. 23.11.2015.
- Finanssivalvonta. 2016. Vakaaraisuusvalvonta. Finanssivalvonta.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Valvonta/Vakavaraisuusvalvonta/Pages/Default.aspx>. 14.1.2016
- Finanssivalvonta. 2011. Valvonta. Finanssivalvonta.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Valvonta/Pages/Default.aspx>. 8.9.2015.
- Finanssivalvonta. 2014. Yleisimpiä kysymyksiä pikaluotoista. Finanssivalvonta.
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Lainat/Kuluttajaluotot/Pages/Pikavipit.aspx>. 14.9.2015
- GOV.UK. 2015. About us. GOV.UK.
<https://www.gov.uk/government/organisations/hm-treasury/about>. 25.10.2015.
- GOV.UK. 2015. A brief history of HM Treasury. GOV.UK.
http://www.dmo.gov.uk/index.aspx?page=About/treasury_history. 25.10.2015.
- GOV.UK. 2015. Regulating individual conduct in banking: UK branches of foreign banks. GOV.UK. <https://www.gov.uk/government/consultations/regulating-individual-conduct-in-banking-uk-branches-of-foreign-banks/regulating-individual-conduct-in-banking-uk-branches-of-foreign-banks>. 25.10.2015.
- Investopedia. 2015. Building Society. Investopedia.
<http://www.investopedia.com/terms/b/building-society.asp>. 8.12.2015
- Investopedia. 2015. Credit Union. Investopedia.
<http://www.investopedia.com/terms/c/creditunion.asp>. 8.12.2015
- Jyväskylän Yliopisto. 2015. Laadullinen tutkimus. Jyväskylän Yliopisto.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>. 17.11.2015
- Jokivuo, E. 2014. Pankit ja rahoitusmarkkinoiden sääntely. Suomen Pankki.
<http://blogs.helsinki.fi/hponka/files/2013/12/Jokivuolle.pdf>. 14.7.2015.
- Ketonen, V. 2011. Katsaus matkailulinjauksiin Matkailualan korkeakoulujen neuvottelupäivät. <http://slideplayer.biz/slide/2651791/>. 23.9.2015.
- Knoema. 2014. Bank capital to assets ratio. Knoema.
<http://tunisia.opendataforafrica.org/atlas/United-Kingdom-of-Great-Britain->

- and-Northern-Ireland/topics/Economy/Financial-Sector-Assets/Bank-capital-to-assets-ratio. 12.1.2016.
- Kontkanen, E. 2011. Pankkitoiminnan Käsikirja. Jyväskylä: Finanssi- ja Vakuutuskustannus OY. 2.9.2015
- Leinonen, H., Saarinen, V. 1998. Suomalaiset maksujärjestelmäriskit ja niiden sääntely- ja valvontatarpeet. Helsinki: Suomen Pankki.
- McConnachie, A. 2009. A History of Banking Regulation in the UK. Prosperity UK. <http://prosperityuk.com/2009/07/a-history-of-banking-regulation-in-the-uk/>. 21.9.2015.
- Parliament.UK. 2015. Banking act 2009. Parliament.uk. <http://services.parliament.uk/bills/2007-08/banking.html>. 20.12.2015
- Parliament UK. 2009. Chapter 5: Financial Supervision in the United Kingdom. Parliament UK. <http://www.publications.parliament.uk/pa/ld200809/ldselect/ldeconaf/101/10108.htm>. 11.10.2015.
- Putkuri, H. Savolainen, S. 2015. Pankkien oma pääoma paljon vartijana. Tieto & Trendi. <http://tietotrendit.stat.fi/mag/article/150/>. 13.1.2016.
- ScotWest. 2015. Credit Union Regulation and Reporting. ScotWest. <http://www.scotwest.co.uk/what-is-a-credit-union/credit-union-regulation-and-reporting/>. 25.11.2015.
- Singh, M. 2008. The 2007-08 Financial Crisis In Review. Investopedia. <http://www.investopedia.com/articles/economics/09/financial-crisis-review.asp>. 7.11.2015.
- Suomen Pankki. 2015. Historia. Suomen Pankki. http://www.suomenpankki.fi/fi/suomen_pankki/tehtavat/pages/historia.aspx. 10.10.2015.
- Suomen Pankki. 2014. Kansainvälinen yhteistyö. Suomen Pankki. http://www.suomenpankki.fi/fi/rahoitusjarjestelman_vakaus/kv_yhteistyo/pages/default.aspx. 10.10.2015.
- Suomen Pankki. 2015. Organisaatio. Suomen Pankki. http://www.suomenpankki.fi/fi/suomen_pankki/organisaatio/Pages/default.aspx. 10.10.2015.
- Suomen Pankki. 2015. Suomen Pankki. Suomen Pankki. http://www.suomenpankki.fi/fi/suomen_pankki/Pages/default.aspx. 10.10.2015.
- Timonen, J. 2014. Jouni Timonen: Suomen ja euroalueen talousnäkymät sekä pankkiunioni, 31.10.2014. http://www.slideshare.net/UM_Eurooppatiedotus/jouni-timosen-esitys. 20.12.2015.
- The Bank for International Settlements. 2015. About BIS. The Bank for International Settlements. <http://www.bis.org/about/index.htm>. 24.9.2015.
- The Bank for International Settlements. 2015. About the Basel Committee. The Bank for International Settlements. <http://www.bis.org/bcbs/about.htm?m=3%7C14%7C573>. 25.9.2015.
- The Bank for International Settlements. 2015. Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) Charter. The Bank for International Settlements. <http://www.bis.org/bcbs/charter.htm>. 26.9.2015.
- The Bank for International Settlements. 2015. Basel III: The Liquidity Coverage Ratio and liquidity risk monitoring tools. The Bank for International Settlements. <http://www.bis.org/publ/bcbs238.htm>. 27.9.2015.

- The Bank for International Settlements. 2015. Basel III: the net stable funding ratio. The Bank for International Settlements. <http://www.bis.org/bcbs/publ/d295.htm>. 27.9.2015.
- The Bank for International Settlements. 2015. History of the Basel Committee. The Bank for International Settlements. <http://www.bis.org/bcbs/history.htm>. 25.9.2015.
- The Bank for International Settlements. 2015. International regulatory framework for banks (Basel III). The Bank for International Settlements. <http://www.bis.org/bcbs/basel3.htm?m=3%7C14%7C572>. 27.9.2015.
- The Bank for International Settlements. 2015. Organisation chart of the Basel Committee on Banking Supervision. The Bank for International Settlements. <http://www.bis.org/bcbs/organigram.pdf>. 26.9.2015.
- United Kingdom debt management office. 2015. A brief history of HM Treasury. United Kingdom debt management office. http://www.dmo.gov.uk/index.aspx?page=About/treasury_history. 18.12.2015.
- University of Toronto. 1999. The G20. University of Toronto. <http://www.g20.utoronto.ca/g20whatisit.html>. 15.9.2015.
- Valtiovarainministeriö. 2015. Historiaa. Valtiovarainministeriö. <http://vm.fi/historiaa>. 20.8.2015
- Valtiovarainministeriö. 2015. Johto ja organisaatio. Valtiovarainministeriö. <http://vm.fi/johto-ja-organisaatio>. 21.8.2015.
- Valtiovarainministeriö. 2015. Ministeriö. Valtiovarainministeriö. <http://vm.fi/ministerio>. 20.8.2015.
- Wikipedia. 2015. G20. Wikipedia. <https://fi.wikipedia.org/wiki/G20#/media/File:G20.svg>. 7.11.2015.

Basel III uudistukset

Basel Committee on Banking Supervision reforms - Basel III

Strengthens microprudential regulation and supervision, and adds a macroprudential overlay that includes capital buffers.

Capital						Liquidity
	Pillar 1			Pillar 2	Pillar 3	
	Capital	Risk coverage	Containing leverage	Risk management and supervision	Market discipline	
All Banks	<p>Quality and level of capital Greater focus on common equity. The minimum will be raised to 4.5% of risk-weighted assets, after deductions.</p> <p>Capital loss absorption at the point of non-viability Contractual terms of capital instruments will include a clause that allows – at the discretion of the relevant authority – write-off or conversion to common shares if the bank is judged to be non-viable. This principle increases the contribution of the private sector to resolving future banking crises and thereby reduces moral hazard.</p> <p>Capital conservation buffer Comprising common equity of 2.5% of risk-weighted assets, bringing the total common equity standard to 7%. Constraint on a bank's discretionary distributions will be imposed when banks fall into the buffer range.</p> <p>Countercyclical buffer Imposed within a range of 0-2.5% comprising common equity, when authorities judge credit growth is resulting in an unacceptable build up of systematic risk.</p>	<p>Securitisations Strengthens the capital treatment for certain complex securitisations. Requires banks to conduct more rigorous credit analyses of externally rated securitisation exposures.</p> <p>Trading book Significantly higher capital for trading and derivatives activities, as well as complex securitisations held in the trading book. Introduction of a stressed value-at-risk framework to help mitigate procyclicality. A capital charge for incremental risk that estimates the default and migration risks of unsecured credit products and takes liquidity into account.</p> <p>Counterparty credit risk Substantial strengthening of the counterparty credit risk framework. Includes more stringent requirements for measuring exposure, capital incentives for banks to use central counterparties for derivatives, and higher capital for inter-financial sector exposures.</p> <p>Bank exposures to central counterparties (CCPs) The Committee has proposed that trade exposures to a qualifying CCP will receive a 2% risk weight and default fund exposures to a qualifying CCP will be capitalised according to a risk-based method that consistently and simply estimates risk arising from such default fund.</p>	<p>Leverage ratio A non-risk-based leverage ratio that includes off-balance sheet exposures will serve as a backstop to the risk-based capital requirement. Also helps contain system wide build up of leverage.</p>	<p>Supplemental Pillar 2 requirements. Address firm-wide governance and risk management; capturing the risk of off-balance sheet exposures and securitisation activities; managing risk concentrations; providing incentives for banks to better manage risk and returns over the long term; sound compensation practices; stress testing; accounting standards for financial instruments; corporate governance; and supervisory colleges.</p>	<p>Revised Pillar 3 disclosures requirements The requirements introduced relate to securitisation exposures and sponsorship of off-balance sheet vehicles. Enhanced disclosures on the detail of the components of regulatory capital and their reconciliation to the reported accounts will be required, including a comprehensive explanation of how a bank calculates its regulatory capital ratios.</p>	<p>Global liquidity standard and supervisory monitoring</p> <p>Liquidity coverage ratio The liquidity coverage ratio (LCR) will require banks to have sufficient high-quality liquid assets to withstand a 30-day stressed funding scenario that is specified by supervisors.</p> <p>Net stable funding ratio The net stable funding ratio (NSFR) is a longer-term structural ratio designed to address liquidity mismatches. It covers the entire balance sheet and provides incentives for banks to use stable sources of funding.</p> <p>Principles for Sound Liquidity Risk Management and Supervision The Committee's 2008 guidance <i>Principles for Sound Liquidity Risk Management and Supervision</i> takes account of lessons learned during the crisis and is based on a fundamental review of sound practices for managing liquidity risk in banking organisations.</p> <p>Supervisory monitoring The liquidity framework includes a common set of monitoring metrics to assist supervisors in identifying and analysing liquidity risk trends at both the bank and system-wide level.</p>
SIFIs	<p>In addition to meeting the Basel III requirements, global systemically important financial institutions (SIFIs) must have higher loss absorbency capacity to reflect the greater risks that they pose to the financial system. The Committee has developed a methodology that includes both quantitative indicators and qualitative elements to identify global systemically important banks (SIBs). The additional loss absorbency requirements are to be met with a progressive Common Equity Tier 1 (CET1) capital requirement ranging from 1% to 2.5%, depending on a bank's systemic importance. For banks facing the highest SIB surcharge, an additional loss absorbency of 1% could be applied as a disincentive to increase materially their global systemic importance in the future. A consultative document was published in cooperation with the Financial Stability Board, which is coordinating the overall set of measures to reduce the moral hazard posed by global SIFIs.</p>					

PRA:n alarajan ehdot

10

The PRA's approach to banking supervision June 2014

Box 1

The PRA's Threshold Conditions

The Threshold Conditions are the minimum requirements that firms must meet at all times in order to be permitted to carry on the regulated activities in which they engage. PRA-authorized firms need to meet both the PRA-specific and FCA-specific Threshold Conditions. This box reproduces the PRA-specific Threshold Conditions that apply for banks, building societies, credit unions and designated investment firms.⁽¹⁾

In this extract —

'assets' includes contingent assets;
'consolidated supervision' has the same meaning as in section 3M of the Act;
'functions', in relation to the PRA, means functions conferred on the PRA by or under the Act;
'liabilities' includes contingent liabilities;
'relevant directives' has the same meaning as in section 3M of the Act;
'subsidiary undertaking' includes all the instances mentioned in Article 1(1) and (2) of the Seventh Company Law Directive in which an entity may be a subsidiary of an undertaking.

For the purposes of this extract, the 'non-financial resources' of a person include any systems, controls, plans or policies that the person maintains, any information that the person holds and the human resources that the person has available.

References to the failure of a person are to be read in accordance with section 2(3) and (4) of the Act (which indicate that failure includes a firm entering into any one of a range of insolvency events, the use of stabilisation powers under the Banking Act 2009 in relation to that firm, or that firm being unable or likely to be unable to satisfy claims against it).

Introduction

5A. If the person concerned ('D') carries on, or is seeking to carry on, PRA-regulated activities which do not consist of or include a regulated activity relating to —

- (a) the effecting or carrying out of contracts of insurance,
- (b) managing the underwriting capacity of a Lloyd's syndicate as a managing agent at Lloyd's, or
- (c) arranging, by the Society, of deals in contracts of insurance written at Lloyd's,

the threshold conditions which are relevant to the discharge by the PRA of its functions in relation to D are the conditions set out in paragraphs 5B to 5F.

Legal status

5B. If D carries on or is seeking to carry on a regulated activity which consists of or includes accepting deposits or issuing electronic money, D must be —

- (a) a body corporate, or
- (b) a partnership.

Location of offices

5C. (1) If D is a body corporate incorporated in the United Kingdom —

- (a) D's head office, and
- (b) if D has a registered office, that office, must be in the United Kingdom.

(2) If D is not a body corporate but D's head office is in the United Kingdom, D must carry on business in the United Kingdom.

Business to be conducted in a prudent manner

5D. (1) The business of D must be conducted in a prudent manner.
(2) To satisfy the condition in sub-paragraph (1), D must in particular have appropriate financial and non-financial resources.
(3) To have appropriate financial resources D must satisfy the following conditions —

- (a) D's assets must be appropriate given D's liabilities, and
- (b) the liquidity of D's resources must be appropriate given D's liabilities and when they fall due or may fall due.

(4) To have appropriate non-financial resources D must satisfy the following conditions —

- (a) D must be willing and able to value D's assets and liabilities appropriately,
 - (b) D must have resources to identify, monitor, measure and take action to remove or reduce risks to the safety and soundness of D,
 - (c) D must have resources to identify, monitor, measure and take action to remove or reduce risks to the accuracy of D's valuation of D's assets and liabilities,
 - (d) the effectiveness with which D's business is managed must meet a reasonable standard of effectiveness, and
 - (e) D's non-financial resources must be sufficient to enable D to comply with —
 - (i) requirements imposed or likely to be imposed on D by the PRA in the exercise of its functions, and
 - (ii) any other requirement in relation to whose contravention the PRA would be the appropriate regulator for the purpose of any provision of Part 14 of the Act.
- (5) The matters which are relevant in determining whether D satisfies the condition in sub-paragraph (1) or (2) include —
- (a) the nature (including the complexity) of the regulated activities that D carries on or seeks to carry on;
 - (b) the nature and scale of the business carried on or to be carried on by D;
 - (c) the risks to the continuity of the services provided or to be provided by D;
 - (d) the effect that the carrying on of the business carried on or to be carried on by D might be expected to have on the stability of the UK financial system;
 - (e) the effect that D's failure might be expected to have on the stability of the UK financial system;
 - (f) D's membership of a group and any effect which that membership may have.

Suitability

- 5E. (1) D must be a fit and proper person, having regard to the PRA's objectives.
- (2) The matters which are relevant in determining whether D satisfies the condition in sub-paragraph (1) include —
- (a) whether D has complied and is complying with requirements imposed by the PRA in the exercise of its functions, or requests made by the PRA relating to the provision of information to the PRA and, if D has so complied or is so complying, the manner of that compliance;
 - (b) whether those who manage D's affairs have adequate skills and experience and have acted and may be expected to act with probity.

Effective supervision

- 5F. (1) D must be capable of being effectively supervised by the PRA.
- (2) The matters which are relevant in determining whether D satisfies the condition in sub-paragraph (1) include —
- (a) the nature (including the complexity) of the regulated activities that D carries on or seeks to carry on;
 - (b) the complexity of any products that D provides or will provide in carrying on those activities;
 - (c) the way in which D's business is organised;
 - (d) if D is a member of a group, whether membership of the group is likely to prevent the PRA's effective supervision of D;
 - (e) whether D is subject to consolidated supervision required under any of the relevant directives;
 - (f) if D has close links with another person ("CL") —
 - (i) the nature of the relationship between D and CL,
 - (ii) whether those links are or that relationship is likely to prevent the PRA's effective supervision of D, and
 - (iii) if CL is subject to the laws, regulations or administrative provisions of a territory which is not an EEA State ("the foreign provisions"), whether those foreign provisions, or any deficiency in their enforcement, would prevent the PRA's effective supervision of D.
- (3) D has close links with CL if —
- (a) CL is a parent undertaking of D,
 - (b) CL is a subsidiary undertaking of D,
 - (c) CL is a parent undertaking of a subsidiary undertaking of D,
 - (d) CL is a subsidiary undertaking of a parent undertaking of D,
 - (e) CL owns or controls 20% or more of the voting rights or capital of D, or
 - (f) D owns or controls 20% or more of the voting rights or capital of CL.

(1) The full Threshold Conditions Order can be found at www.legislation.gov.uk/uksi/2013/555/contents/made.